

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 650 lir - Leto XLII. št. 14 (12.339)

Trst, petek, 17. januarja

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER
7096 AA
60100200
PP 559
(4 linije)
io 1
85723
20

Predsednica poslanske zbornice ni dala na glasovanje nezaupnic Fa- VLADA DOBILA ZAUPNICO O VEROJAMNOSTI POLEMIKE PA SE BODO NADALJEVALE

Znak šibkosti

SANDOR TENCE

RIM — V trenutku ko pišemo te vrstice ni še znano ali bo Craxijeva vlada po znanih polemikah in razhajanjih o poučevanju verouka na šolah prejela od poslanske zbornice potrebno zaupnico, da lahko nadaljuje s svojim mandatom. Kakorkoli se bo ta afera končala in ne glede na izid sinočnjega glasovanja je zaupnica, ki jo je na De Mitovo glasno zahtevo postavila vlada, znak šibkosti sedanje koalicije. Simptom nemoči pri obravnavanju in pri reševanju ne samo nacionalnih političnih in gospodarskih vprašanj, ampak tudi navidez manj pomembnih, tako imenovanih vsakdanjih problemov. Po aferi, ki je sledila ugrabitvi ladje »Achille Lauro«, se je vsak kolikor toliko zapleten problem predstavil pred vlado kot preizkusni kamen, s polemikami med ministri in z grožnjami po odstopu. Sporom o zunanji politiki, kroničnemu razhajanju o bodočnosti državne radiotelevizijske hiše, se je v zadnjih dneh pridružil še verouk, medtem ko bo prav danes poslanska zbornica začela obravnavati finančni zakon, ki je že med razpravo v komisijah naletel na različne in celo nasprotujoče si ocene vladnih partnerjev.

Politični odnosi na vladni ravni se iz dneva v dan razkrajajo in človek ima vtis, da se zavezniki držijo skupaj in prenašajo le zato, ker sedanja koalicija nima stvarnih alternativ. Craxiju očitamo lahko marsikaj, moramo pa mu priznati, da je doslej, tudi v najtežjih trenutkih znal braniti dostojanstvo in prestiž ministrskega predsednika. Z upravičenim ponosom je razobesil na drog Palače Chigi zastavo stabilnosti, ki jo državljanji, kot so jasno dokazali na volitvah, zelo cenijo. Stabilnost je zelo pomembna, a ne za vsako ceno in zlasti ne na škodo učinkovitega in resnega vladanja.

Afera o verski vzgoji na šolah dokazuje tudi, da se mora Italija še marsikaj naučiti od drugih zahodnih demokracij. V Angliji je pred dnevi obrambni minister odstopil zaradi sporov s predsednico vlade in s tem korakom sprožil polemike, a nobene državne tragedije. V Londonu, Parizu in Bonnu si javno mnenje razlaga

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

RIM — Poslanska zbornica je izglasovala zaupnico vladi, ki so jo predložile štiri od petih strank večine, s tem pa se je formalno zaključila afera o poučevanju verouka na šolah. »Šlo je za enega najbolj vznemirljivih problemov, s katerimi se je morala soočiti Craxijeva vlada«, piše poslanec Galloni v današnjem »Il Popolo«. Nedvomno gre za vprašanje, ki je pričaralo možnost vladne krize in ki zagotovo ni prispevalo k pomiritvi v odnosih med petimi strankami, tako da bo v naslednjih dneh še marsikaj slišati o tem.

Slepična igra z nujno po zaupnici, ki jo je vsilila KD, in grožnja De Mite o odstopu demokristjanskih ministrov iz vlade sta omogočili obiti zapreko, ne pa tudi polemik. »Problem zaupnice sem bil prisiljen postaviti zato,« je rekel Craxi novinarjem, »da se preveri politično stanje v parlamentu, kot tudi zaradi načela solidarnosti, ki danes zadeva Falcuccijsvo, a bo drugič mogla veljati za druge ministre.« V resnici je bila »nevarnost«, da utegne biti nezaupnica šolski ministrici izglasovana s široko večino, dokaj stvarna, ublažilo pa jo je nato med drugim

že samo tolmačenje člena 116 pravilnika, kot ga je podala predsednica poslanske zbornice Jottijeva. Na osnovi mnenj, ki so jih izrekli tehnični uradi zbornice, je Nilde Jotti prižgala rdečo luč glasovanju o vseh drugih resolucijah, ki so jih predložile razne politične skupine.

Z njenim ravnanjem pa niso soglašali komunisti, radikalc in predstavniki neodvisne levice: ker zastopniki večinskih strank niso mogli vključiti v resolucijo o zaupnici formule »zbornica odobrava početje ministra in postopke, ki jih je uporabil«, so po njihovem mnenju resolucije o nezaupnici ohranile vso svojo raznolikost in bile kot take povsem veljavne. Toda Jottijeva je vztrajala pri svojem stališču in razglasila, da teh resolucij ni mogoče dati na glasovanje.

Kljub pozitivnemu rezultatu glasovanja o zaupnici (246 glasov za in 231 proti) pa v vrstah vladne večine niso prav vsi zadovoljni. KD izjavlja npr. da je formalno zadovoljna, v isti sapi pa obsoja »protizgodovinski izbruh laiciističnega duha«. Galloni gre v svojem ciklanju tako daleč, da poudarja, kako ima demo-

kracija »kljub vsem svojim napakam še zmerom to zaslugo, da nas varuje pred vsako avtoritarno izkušnjo«. Toda najbolj razočarani se zdijo liberalci: najprej so, kot znano, odklonili podpis večinske listine o zaupnici, nato pa izjavili, da dajejo vladi »tehnično zaupnico na račun

tistega, kar bo morala ukreniti jutri, sicer pa zato, da ne bi prekinila svoje dejavnosti«. S tem so jasno mislili finančni zakon in tako so se tudi povoljno odzvali pozivu, ki jim ga je naslovil Craxi, z druge stra-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zahteve po pospešitvi postopka za zakon o zaščiti Slovencev

RIM — Na včerajšnji seji načelnikov senatnih skupin, na kateri so se sporazumeli za trimesečni dnevni red skupščine in njenih komisij, je predsednik komunističnih parlamentarcev Chiaromonte spet zahteval od predsednika Fanfanija, da poseže za pospešitev zakonskega postopka o globalni zaščiti naše manjšine. Podobno zahtevo je pred božičnimi prazniki predložil ministru za dežele Vizziniju tudi predsednik delovne skupine senatne komisije za ustavna vprašanja Garibaldi.

Socialistični senator je naslovil ministru pismo, v katerem ga sprašuje, kdaj namerava vlada izdelati in predložiti svoj zakonski osnutek o tem vprašanju in če to po znanih zadnjih dogodkih sploh namerava narediti. V nasprotnem primeru prevladuje med senatorji mnenje, naj zakonski osnutek gre naprej svojo pot v pristojnih senatnih telesih. Kolikor nam je znano, do včeraj Vizzini ni še odgovoril na Garibaldijevo pismo. (st)

Medtem ko svet analizira razorožitvene predloge Gorbačova

V Ženevi obnovili pogajanja SZ-ZDA v duhu novih odnosov med velesilama

Še vedno spopadi v Adenu

ADEN — V Adenu že četrty dan divjajo srditi spopadi. Nad mestom se dvigajo stebri dima, skupščina in predsedniška palača sta v plamenih, za sedaj je prizanešeno le naftnim rezervoarjem in pristanišču. Te vesti, ki so jih potrdili diplomatski viri in posadke tujih ladij v Adenskem zalivu, izpodbivajo trditve adenskega radia, da je vladnim četam predsednika Alija Naserja Mohameda uspelo zadušiti upor.

Še več, včeraj je prispela vest, da so štirje voditelji upora: bivši predsednik Abdul Fatah Ismail, bivši obrambni minister Ali Antar in dva druga ministra, še živi. Niso jih torej usmrtili, saj so se včeraj dopoldne pogajali na sovjetskem veleposlaništvu o prekinitvi sovražnosti. Kot kaže so bila ta pogajanja neuspešna, saj so se ideološkim razlogom upora pridružili še klanski in plemenski interesi. Jedro kopenske vojske je baje ostalo zvesto predsedniku Aliju Mohamedu Naserju, mornarica, letalstvo in milicija vladajoče marksistične socialistične stranke pa aktivno podpira upor. SZ se sedaj na vse kriplje trudi, da bi rešila zaplet v edini arabski državi, ki ji je dala na razpolago vojna oporišča.

ŽENEVA, TOKIO, MOSKVA — Včeraj so v jutranjih urah v Ženevi obnovili sovjetsko - ameriška pogajanja o jedrski razorožitvi. Ameriška delegacija, ki jo vodi Max Kampelman, se je srečala s sovjetsko, ki ji načeluje Viktor Karpov, v prostorih sovjetskega veleposlaništva v Ženevi. Srečanje je bilo sproščeno in je trajalo preko dve uri. Tako Kampelman kot tudi Karpov sta novinarjem pred začetkom pogovorov poudarila, da sta prispela v Ženevo s konstruktivnimi predlogi in z namenom, da v bistvu nadaljujejo in dopolnijo pogovore, ki sta jih imela Reagal in Gorbačov v Ženevi.

Čeprav niso o pogovorih izdali nobenega uradnega tiskovnega poročila je jasno, da sta delegaciji prav gotovo govorili o novih jedrskih razorožitvenih predlogih sovjetskega partijskega voditelja Gorbačova. Slednji je predlagal, da bi do leta 2000 v treh fazah popolnoma odpravil s sveta vse jedrsko orožje. Prva faza zaobjema obdobje od 5 do 8 let, v katerem naj bi obe svetovni velesili za polovico zmanjšali jedrsko orožje in da bi vsaka velesila imela le največ 6000 jedrskih raketnic konic. Druga faza naj bi trajala nadaljnjih 5 do 7 let, v tej pa naj bi vse jedrske sile zamrzile svoje ar-

zenale in jih ne premikale drugam ter še odpravile vsa taktična jedrska orožja. Dokončna odprava vsega jedrskega orožja pa naj bi se zaključila v letih 1997 do 1999, ko bi ta ne smela obstajati več.

Medtem pa se mudi v Japonski sovjetski zunanji minister Eduard Ševardnadze, ki se je srečal s svojim japonskim kolegom Abejem Šintarom. Oba diplomata sta daljše razpravljala o novih razorožitvenih predlogih Gorbačova, prav gotovo pa sta tudi govorila o odprtih ozemeljskih vprašanjih. Oba sta izrazila zadovoljstvo nad pogovori in zunanji opazovalci so mnenja, da bosta oba ministra v končni skupni izjavi celo omenila problem Kurilskih otokov.

Medtem se že pojavljajo prve reakcije na predloge Mihajla Gorbačova. Ameriški predsednik Reagan jih je sprejel z zadovoljstvom, češ »da je to prvič, ko sliši tako govoriti nekega sovjetskega voditelja«, po drugi strani pa je ameriški državni tajnik George Shultz zelo skeptičen ter jim pripisuje le propagandni pomen, ne pa praktično političnega. Zahodna Nemčija je prav tako s predlogi zadovoljna, ne pa Velika Britanija in Francija, ki sta v stvari neposredno zainteresirani.

Papandreu končal obisk v SFRJ

BEOGRAD — Predsednik predsedstva SFRJ Radovan Vlaković je včeraj sprejel predsednika grške vlade Andreasa Papandreua, ki se mudi na uradnem in prijateljskem obisku v Jugoslaviji. V daljšem prijateljskem pogovoru sta ugotovila, da obstajajo široke možnosti za poglobitev dvostranskega sodelovanja, ki ima že dolgo tradicijo. Prijateljsko dobrososedsko sodelovanje med Grčijo in Jugoslavijo je zdaj hkrati izraz potrebe, ki jo na delovanje mednarodne razmere še posebej na območju, ki mu pripadata obe državi. Oba sta ocenila, da bodo obisk in pogovori prispevali k takim prizadevanjem.

Glede mednarodnih tem sta veliko pozornosti namenila gibanjem v Sredozemlju in razmeram na Balkanu. Pri tem sta upoštevala različen mednarodni položaj obeh držav in njuna prizadevanja za krepitev miru, zaupanja in mednarodnega razumevanja. V zvezi s tem sta govorila tudi o balkanskem sodelovanju in nujnosti poglobitve tega sodelovanja.

Predsednika vsegrškega socialističnega gibanja Pasok Andreasa Papandreua je včeraj sprejel tudi predsednik predsedstva CK ZKJ Vidoje Žarković. Visokega gosta iz Grčije je seznanil z aktualnimi družbenoekonomskimi gibanji v Jugoslaviji, nalogami in dejavnostjo ZKJ. Andreas Papandreu pa je govoril o programskih ciljih Pasoka in reševanju perečih družbenih in ekonomskih in političnih življenje države vnesla napredne spremembe, izboljšala položaj delovnih množic in obnovila temelje obnovljene grške demokracije.

Andreas Papandreu je včeraj popoldne končal obisk v Jugoslaviji in odpotoval iz Beograda. (dd)

Novi ukrepi v obrambo lire

RIM — Z namenom zaščititi liro pred špekulacijami, ki jih je na tečajnih borzah izzvalo upadanje vrednosti dolarja, sta ministra Gorla (zaklad) in Capria (zunanja trgovina) sporazumno z guvernerjem zavoda Banca d'Italia sprejela naslednje ukrepe: ponovno uvedbo obveznosti, da banke financirajo izvozne kredite v tujih valutah in v razmerju 75 od sto; uvedbo dolžnosti o spoštovanju pogodbenih zapadlosti in poravnanju trgovinskih dolgov s tujino; uvedbo maksimalne na rast bančnih naložb v lirah za prvo polletje 1986; zvišanje obresti na državne vrednostne papirje kratkoročnejše veljave.

Ti ukrepi naj bi izboljšali stanje v plačilni bilanci pa tudi prispevali k ublažitvi inflacije, tako da bi letos lahko zadržali narast cen v mejah 6 odstotkov.

Na mejnem prehodu pri Štandrežu

Zaplenili tovor tihotapskih cigaret

GORICA — Finančni stražniki so včeraj na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu zaplenili tovornjak - vlačilec s tovorom okrog 9 tisoč kilogramov cigaret tihotapskega izvora. Tovor so menda naložili v Grčiji in zaenkrat ni znano, kam je bil namenjen. Cigarete so bile zakrite za vrečami hrane. Vrednost pošiljke znaša po približnih ocenah okrog milijardo lir, za nekaj sto milijonov lir pa bi bila prikrajšana državna blagajna.

KOŠARKA: v pokalu prvakov

Podvig Cibone v Madridu

MADRID — Zagreška Cibona je sinoči v 4. kolu finalne skupine pokala prvakov poskrbela za lep podvig. Sredi Madrida je namreč premagala moštvo Reala s 108:91 in tako napravila lep korak naprej na poti do superfinala.

Glavni junak srečanja je bil Dražen Petrović, ki je dosegel kar 49 točk in je bil skozi vse srečanje ne-rešljiva uganika za domačine.

Milanski Simac je z dokajšnjo težavo odpravil poprečno francosko moštvo Limogesa s 83:77. Milančani so bili proti Francozom v velikih težavah in celo na robu poraza.

V drugi tekmi v Bruslju pa je Makabi iz Tel Aviva nepričakovano premagal moštvo Žalgirisa z 88:86, tako da je boj za uvrstitev v superfinale zelo odprt.

NA 10. STRANI

● Zaupnica o verouku

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ni pa odločno zahtevajo sklicanje »večinskega vrha«, da bi na njem razčistili številne polemike, ki razdvajajo petstrankarsko koalicijo. U-mestnost takšnega vrha je omenil tudi socialistični podtajnik Martelli.

V posegu pred vodstvom PSI je Martelli poudaril zadovoljstvo socialistov vpričo dosežene rešitve, češ da sporazum dovoljuje »pomenljivo zboljšanje ministrske okrožnice o veronauku«, je pa dodal, da je država za to plačala preveč. Po odobritvi finančnega zakona bo po Martellijevi sodbi vsekakor potreben globok razmislek.

Pod pepelom večinske koalicije torej še tli žerjavica, in ta ne zadeva le problema verouka, ampak tudi nekatere vidike finančnega zakona, ki ga bo poslanska zbornica vzela v pretrus ravno danes, še posebno pa vprašanje upravnega sveta RAI, oziroma njegovega predsedstva in podpredsedstva. Glavno oviro pomeni kandidatura Pizzolija za podpredsednika, ki ji Carniti odločno nasprotuje. Glavni tajnik PSDI Nicolazzi je telefonsko ponazoril Craxiju, da obstaja glede tega problema točen sporazum med petimi strankami večine in da zaradi tega sam ne bo odstopil od svojega dosedanjega stališa.

G. R.

● Znak šibkosti

NADALJEVANJE S 1. STRANI

odstop kakega ministra kot logično posledico razhajanj in različnih pogledov, ki so normalni in nujni za vsako demokratično dialektiko. Pri nas žal ni tako. Državni ministri, kot dokazuje zadnji primer odgovorne za šolsko politiko France Faluccijev, so enostavno nedotakljivi in nimajo niti toliko ponosa, da bi priznali poraz in ob tem potegnili logične posledice. To si je v zadnjih letih »papa« narediti le sedanji predsednik republike Cossiga, ki je po tragičnem epilogu ugrabitve Alda Mora kot notranji minister priznal nemoč in poraz državnih varnostnih organov in tiho odstopil. Njegov zgled pa je do danes ostal osamljen.

SANDOR TENCE

Ameriško-libijski zaplet prehaja v novo, diplomatsko fazo

Ob stopnjevanju besedne propagandne vojne Reaganov odposlanec Whitehead danes v Rimu

TRIPOLIS, WASHINGTON — Besedna vojna med ZDA in Libijo se sedaj ob spoznanju, da je zaradi aktivne prisotnosti sovjetske vojne mornarice vojaška opcija skoraj nemogoča, še bolj stopnjuje. Potem ko je ameriški državni tajnik Shultz zagovarjal načelo o vojaških intervencijah proti državam, ki podpirajo mednarodni terorizem, posebni Reaganov odposlanec Whitehead v Ottawi pa Gadafi ožigosal za »nevarnega neprisebneža«, se je z grožnjami oglašil tudi Gadafi.

V skoraj dvehurnem govoru pred množico libijskih študentov je polkovnik Gadafi obljubil, da bo zanetil požar v vsem Sredozemlju, če bi ZDA napadle Libijo. Ta že stari refren pa je okrepil s trditvami, da je pripravljen nuditi vso materialno podporo »revolucionarnim skupinam«, da bi s skupnimi močmi strli »ameriški terorizem«. Vodja libijske revolucije je tudi ponovil grožnjo, da bodo njegovi samomorilski oddelki

napadli »srce Amerike« in da ni orožja, ki bi lahko strlo »voljo ljudstev«.

V vseh teh propagandnih salvah je pozitivno le spoznanje, da se tako Libiji kot Američani dobro zavedajo, da vsaj trenutno ni nevarnosti, da bi prišlo do vojaškega obračuna in so zato njihovi besedni napadi toliko bolj barviti. Če je za ZDA Gadafi »nevaren neprisebnež«, pa je za Gadafijsko Reagan »Hitler številka 2, ki mu bo treba soditi kot vojnemu zločincu«.

Pozornost javnega mnenja pa je trenutno osredotočena na ameriško diplomatsko ofenzivo posebnega ameriškega odposlanca in podtajnika v zunanjem ministrstvu Johna Whiteheada. Po Ottawi bo danes v Rimu, kjer se bo sestal s Craxijem in z ministroma Spadolinijem in Scalfarom. Whitehead ima namreč nezavidljivo nalogo, da prepriča evropske zaveznike v Gadafijsvo odgovornost za teroristično nasilje v svetu. Neki funkcionar Bele hiše je včeraj ponovil, da imajo

ZDA neizpodbitne dokaze, da je Gadafijski režim glavni izvor mednarodnega terorizma. Kot vedno pa teh dokazov ni navedel. Tudi nedavno objavljena »bela knjiga« o libijski povezavi s terorizmom ni navedla nič novega, le stare sume in domneve, ne pa neizpodbitnih dokazov, da je Tripolis sponzor terorizma. Whitehead bo torej le s težavo prepričal Zahodno Evropo. Morda bo imel še najlažje delo danes v Rimu, saj se italijanska vlada delno strinja z ameriški ugovitvami, Libiji je prekinila dobavo orožja, odločno pa nasprotuje gospodarskemu embargu, ki ne koristi nikomur. Tega mnenja je večina zahodnoevropskih držav, ki bodo morale na prihodnjem evropskem vrhu zunanjih ministrov sprejeti dokončen in enoten sklep o tem vprašanju.

Nič čudnega torej, da predstavniki Reaganove administracije slabo prikrivajo jezo nad zavezniki, saj so ukrepi za osamitev Libije v praksi osamili Ameriko.

Zaključila se je bitka za prevlado v krščanskem taboru

Po vojaškem porazu v Bejrutu Hobeika odšel v izgnanstvo

BEJRUT — Po trditvah zunanjih političnih opazovalcev je predvčerajšnja bratovmorna bitka med Džemajelovo falango in delom Libanonskih sil, ki ga je vodil Džemadze na eni ter pripadniki Libanonskih sil mladega Hobeika na drugi, spremenila politično obzorje v samem Libanonu.

Čeprav sta namreč Džemajel in Džemadze zmagovalca izredno krute bitke, ki naj bi po pisanju krajevnih časopisov zahtevala vsaj dvesto mrtvih, sta sedaj še bolj izolirana nasproti Siriji in muslimanom. S porazom in izgonom Hobeika, je kar naenkrat izginil eden od bistvenih

veznih členov, pač eden od treh podpisnikov mirovne pogodbe v Damasku. Osemindvajsetega decembra lani so se namreč pismeno za mir obvezali voditelji družov Valid Džumblat, vodja šiitskega Amala Nabih Beri in sam Hobeika. Prav včeraj pa je Beri izjavil, da bo njegovo gibanje Amal, če bo potrebno, tudi s silo prisililo Džemajela, da se osebno zavzame za mirovno pogodbo.

Medtem pa se je zvedelo nekatere podrobnosti o bitki, ki je razsajala predvčerajšnjim v krščanskem delu Bejruta. Govori se o umorih otrok in starcev ter o napadih na predstav-

nike Rdečega križa, ki so skušali pomagati ranjencem. Hobeika se je proti večeru skupno s kakimi 150 vojaki predal nasprotniku s svojim vojaškim štabom. Postojanko so nato zapustili pod kritjem redne vojske.

Radio Bejrut pa je včeraj v popoldanskih urah objavil vest, da je bivši vodja Libanonskih sil Hobeika dokončno zapustil državo in odšel v izgnanstvo. Že ob 11. uri so ga z vojaškim helikopterjem odpeljali na Ciper, od tam pa je že poletel v Pariz. Tako se je zaključila bitka za prevlado v krščanskem taboru z glavnim porazom ambicioznega Hobeika in zmago Džemajela in Džemadze.

Pozitivno mnenje

o »paketu«

za Trst in Gorico

RIM — Vse pristojne senatske komisije so včeraj izrekle pozitivno mnenje o »paketu« gospodarskih ukrepov za Trst in Gorico, ki ga je v začetku decembra že odobrila poslanska zbornica. Senatna skupščina bo »paket« odobrila v sredo dopoldne, odlok pa bo stopil v veljavo takoj po objavi v uradnem listu.

Komunistična senatorka Jelka Gerbčeva, ki je posegla v proračunski komisiji, je podčrtala, da so ti ukrepi sad dela in prizadevanj vseh tržaških in goriških komponent. Gre za pomemben korak naprej, je naglasila predstavnica KPI, ki pa ga bo treba v bodoče še izpopolniti in obogatiti z ukrepi, ki bodo imeli za cilj uveljavitev mednarodne vloge tržaške in goriške pokrajine. (st)

Z včerajšnje tiskovne konference v Beogradu

Podatki o jugoslovanskem gospodarstvu

BEOGRAD — Statistični podatki o osnovnih gibanjih v jugoslovanskem gospodarstvu v lanskem letu so nekoliko ugodnejši od tistih, ki so bili predvideni. Na včerajšnji konferenci v mednarodnem tiskovnem središču so predstavniki zveznega zavoda za statistiko sporočili, da letna rast industrijske proizvodnje znaša 2,7 odstotka, vrednost izvoza je povečala za sedem, uvoza pa za pet odstotkov. Vendar pa so takšni rezultati daleč pod planskimi pričakovanji in potrebami države.

Pokritost izvoza z uvozom je dosegla 86 odstotkov. Opazno pa je da se je v minulih nekaj letih nenehno povečevala. Realna stopnja rasti izvoza merjena s količino prodanega blaga in storitev se je povečala za 8,8 odstotka, kar pomeni, da je gospodarstvo zaradi padanja cen za enako vsoto dolarjev moralo prodati več.

Na drugih področjih pa so bila zabeležena v glavnem negativna gibanja: kmetijska proizvodnja se je zmanjšala za osem, gradbena za sedem odstotkov, naložbe pa so se zmanjšale za deset odstotkov.

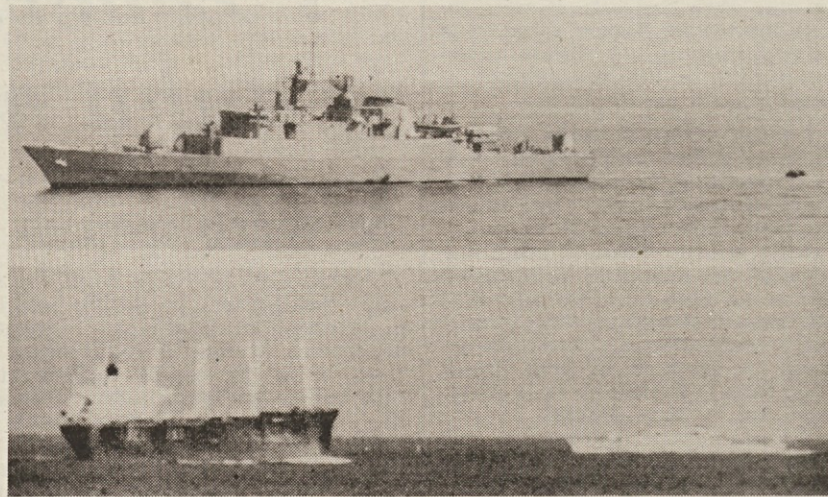
Statistični podatki kažejo, da so se cene proizvajal-

cev industrijskih izdelkov povečale za 81,5 odstotka, medtem ko je inflacija, merjena s cenami na drobno znašala 79,5 odstotka. Konec novembra so bile zaloge v industriji za 4,7 odstotka večje kot v enakem predlanskem obdobju, medtem ko so pri blagu široke porabe zabeležili 5,1 odstotka manj kot leto prej. Realni osebni dohodki so se povečali za odstotek, zato pa so drugi viri porabe (pokojnine, invalidnine, socialni prejemki, zaslužki lmetov) naraščali občutno počasneje od osebnih dohodkov delavcev.

Občutno ugodnejše je stanje v turizmu. Skupno število nočitev se je povečalo za dvanajst, povečanje nočitev tujih turistov pa znaša celo 21 odstotkov.

Število zaposlenih delavcev se je, kot ocenjujejo lani povečalo za 2,2 odstotka. V industriji to naraščanje znaša 3,2 odstotka, kar pomeni, da se je, če to primerjamo s rastjo proizvodnje, produktivnost na tem področju zmanjšala za 0,5 odstotka. Ti podatki kažejo, da se je proizvodnja v glavnem zaradi večjega števila zaposlenih povečala. (dd)

Iranci kontrolirajo ladje

Iranska vojna mornarica ustavlja v Omanskem zalivu tuje trgovske ladje, če bi ugotovila, ali prevažajo blago, namenjeno Iraku (Telefoto AP)

Suša sili Etiopijo in Somalijo k vzajemnosti in sodelovanju

DŽIBUTI — Na vrhunskem zasedanju šestih držav članic vzhodnoafriške organizacije za boj proti suši in nerazvitenosti IGADD, ki je bila ustanovljena s posebno resolucijo OZN, so najvišji predstavniki Somalije, Sudana, Etiopije, Ugande, Kenije in Džibutija včeraj podpisali sporazum o vzajemnosti in naporih za odstranjevanje posledic ujm. Mimo tega dejstva, ki je že itak pomembno, velja izrecno poudariti, da sta se etiopski predsednik Mengistu in somalski državni poglavar Siad Barre, soseda, a dolga leta žolčna nasprotnika, vpričo vseh udeležencev vrha objela. Kar se je zdelo nepojmljivo, se je torej zgodilo. To seveda še ne pomeni, da se bodo uradni odnosi med zahodno usmerjeno Somalijo in Moskvi naklonjeno Etiopijo kar na mah korenito spremenili, odraža pa voljo obeh režimov, da se vpričo družbenoekonomskih in ekoloških težav, ki tarejo enega in drugega, pobotata, s tem pa tudi odpravita nevarno žarišče mednarodne napetosti.

Sporazum, ki so ga podpisali državni poglavarji in predstavniki vlad šestih članic IGADD, vsebuje nasled-

njih šest točk: uskladiti napore za odpravo posledic suše in drugih ujm z razvijanjem srednje in dolgoročnih sanacijskih načrtov; senzibilizirati mednarodno skupnost, da bi zares dojela problemske razsežnosti suše in njenih katastrofalnih učinkov; pozivati k mobiliziranju vseh potrebnih sredstev za uresničitev nujnostnih programov in za financiranje operacij, ki bodo odvisne od sodelovanja na regionalni ravni; izbrati takšne načrte, ki bi ustrezali skupnim interesom šestih držav IGADD in izposlovati pomoč za njihovo naglo izpeljavo; pomagati šeststerc pri sestavi akcijskih programov za boj proti suši in širjenju puščave.

Predsednik Organizacije afriške enotnosti, Senegalec Abdu Diu je pozval k sklicanju izrednega zasedanja OZN pa tudi svetovne konference o gospodarskih problemih afriške celine.

Države članice IGADD so prejele od Gorbačova solidarnostno brzojavko z željo, da bi sodelovanje med vzhodnoafriškimi državami utrdilo vzajemno razumevanje in mir v tem delu sveta in prispevalo k zatrtju neokolonizma in rasizma.

Poskus razširitve medsebojnega sodelovanja

Srečanje Mitterrand-Kohl

BONN — Francoski predsednik Mitterrand in zvezni kancler Kohl sta včeraj skupaj obiskala francoske čete v Baden-Badnu in se potem pogovarjala o nadaljnjem sodelovanju med Parizom in Bonnom, zlasti o varnostni in obrambni politiki obeh držav in Zahodne Evrope nasploh.

Državnika sta se zadnjič srečala 17. decembra in se bosta spet sestala 27. februarja. Za politične opazovalce so ta pogosta srečanja dokaz, da so odnosi med državama res dobri. Poleg zadev, ki sodijo v okvir EGS, prihajajo v zadnjem času čedalje bolj v ospredje vprašanja varnosti in obrambe Zahodne Evrope. Kot je dejal Kohlov svetovalec za varnostne zadeve Teltschik, so zdaj ta vprašanja med najbolj pomembnimi v odnosih med Francijo in ZRN.

Pariz in Bonn soglašata, da se Evropa ne more odpovedati atomskemu jamstvu ZDA. Da bi podkrepil povezanost Evrope in ZRN z ZDA, a tudi z Britanijo, bo Kohl letos skupaj z ameriškim obrambnim ministrom Weinbergerjem in z britansko premierko obiskal ameriške oziroma britanske čete v Nemčiji.

Včeraj sta Mitterrand in Kohl posebno pozornost posvetila samostojni evropski letalski obrambi. Kancler Kohl je že pred srečanjem z Mitterrandom poudaril, da gre za obrambo pred balističnimi raketami srednjega in majhnega dosega, za manevrirne rakete in druga daljnjska orožja, ki so opremljena z atomskimi, kemičnimi ali klasičnimi naboji.

Po Kohlovem mnenju se tako kot pri ameriškem projektu SDI zastavlja vprašanje, kaj je mogoče tehnično uresničiti in financirati. Ugotoviti pa bi bilo treba tudi področja, kjer se evropski načrti ujemajo z ame-

riškim projektom SDI. Kohl je prepričan, da se Francozi ne morejo pritoževati nad Nemci, saj znesek zahodnonemških naročil v Franciji znaša 16 milijard mark. Po mnenju Bonna so prav tolikšnega pomena načrtovani veliki skupni manevri in predvideno skupno šolanje generalštabnih oficirjev.

Nad srečanjem v Baden-Badnu pa je vendarle viselo eno neprijetno vprašanje, ki zadeva evropski vesoljski trajek »Hermes«. Francozi z naravnost fanatično vztrajnostjo silijo Nemce, naj se že letos dokončno odločijo za sodelovanje pri graditvi evropskega vesoljskega trajekta, ki bo samo ZRN veljal najmanj 4 milijarde mark, Kohl odgovarja, da bo Bonn prihodnje leto povedal zadnjo besedo.

Doslej so bila mnenja glede udeležbe ZRN v projektu »Hermes« v vladnih krogih različna. Finančni minister Gerhard Stoltenberg noče nič slišati o novih izdatkih. Minister za znanstvene raziskave Riesenhuber je mnenja, da bo »Hermes« že zastarel, ko bo poletel v vesolje. Zunanji minister Genscher, ki je znan za govornik »Eureke« in drugih oblik evropskega sodelovanja, se zavzema za to, da bi Bonn vsaj načelno že zdaj privolil v projekt »Hermes«.

Genscher je že nekajkrat dejal, da mora Evropa razviti svoje lastno orbitalno vesoljsko plovilo, ki se bo lahko vračalo na zemljo, če se hoče osamosvojiti od ZDA in ne repljati za njimi. Tisk je zlasti citiral njegove besede, da bodo tistega, ki mu bo do konca stoletja spodletel korak v vesolje, »oddrinili od okna«. Genscher tudi opozarja bonsko vlado, da bodo trpeli odnosi med Parizom in Bonnom, če bo vlada zavrnila sodelovanje pri »hermesu«.

BOŽIDAR PAHOR

Predsednik F-JK Biasutti včeraj gost tržaških kronistov

Deželna uprava prehaja v novo fazo spričo potreb spreminjajoče družbe

TRST — Predsednik deželnega odbora F-JK Adriano Biasutti je bil včeraj gost tržaških kronistov. V novinarskem krogu je namreč odgovarjal na številna vprašanja deželne in krajevnega značaja, s čimer je praktično prikazal trenutno »zdravstveno« stanje naše dežele in orisal delo deželnega odbora, da bi pač uresničil programske smernice, ki si jih je zastavil ob svoji umestitvi.

Predvsem je podčrtal, da se je za našo deželo odprla nova faza, ker njen dosedanjí ustroj ne more več odgovarjati potrebam družbe, ki se stalno spreminja. Potrebna je zato sprememba deželnih struktur, ravno tako je velike važnosti decentralizacija, ker je treba ustvariti pogoje za novo fazo gospodarskega razvoja. Med odprtimi problemi je predsednik Biasutti navedel vprašanje deželne avtonomije, ki jo je treba nekako »poživiti«. V svojem uvodu je navedel tudi vprašanje zakonske zaščite slovenske narodnostne skupnosti v deželi, ki ga je nato med razpravo še razširil. V bistvu je predsednik Biasutti ponovil, kar je že pred nedavnim izjavil v deželnem svetu v okviru proračunske razprave: v samem deželnem odboru obstajajo namreč različna stališča o tem problemu, zaradi česar je treba iskati uravnovešene in možne rešitve; po njegovem bi zato bilo primerno, da bi vsakdo zapustil lastne »barikade« in realistično predlagal, kaj bi lahko mogoče naredili za rešitev tega vprašanja. Vsekakor je ponovil svojo in odbora pripravljenost za stalno posredovanje pri reševanju tega problema in uriranje pri osrednji vladi, da bi se zadeva premaknila s sedanje točke.

Veliko pozornost je predsednik Biasutti namenil raznim gospodarskim problemom, ki pretresajo našo deželo in izrazil bojazan glede procesa deindustrializacije tržaškega in goriskega območja, ki bi izničil, v kolikor bi se nadaljeval, razne ukrepe, ki jih italijanski parlament sprejema v tem

času v korist teh krajev. Vsekakor je podčrtal veliko važnost sedanje enotnosti, ki se je na krajevni ravni ustvarila med političnimi in sindikalnimi silami, ki s skupnimi močmi nastopajo pri pristojnih rimskih dejavnostih za reševanje odprtih problemov, kot sta sedaj vprašanja Total in Lloyd Triestino.

Ob koncu se je tudi dotaknil, sicer

le v osebnem imenu, trenutnega političnega položaja na Tržaškem in izrazil mnenje, da je sporazume pač treba spoštovati; tržaške stranke morajo preveriti možnost za vstop PSI v sedanje večine in ob politični in programski jasnosti (vendar ne avtomatično) so možne spremembe, je še pristavil, tudi v okviru deželne večine. (as)

Seminar italijanskega jezika in kulture

V ponedeljek se v portoroškem Avditoriju začela 25. seminar italijanskega jezika in kulture. Organizirata ga koprski enota Zavoda za šolstvo ob sodelovanju tržaškega urada ministrstva za zunanje zadeve in je namenjen učencem in učiteljem srednjih šol italijanske narodnosti v Kopru, Izoli, Piranu in občini Buje. Tokratni seminar prinaša tri zanimive teme: razvoj pedagogike in novinarskega jezika v Italiji v zadnjih dvajsetih letih in uporabo računalništva ali natančneje softwera pri pouku. Ob začetku bodo odprli razstavo del umetnikov italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji, pripravljajo pa tudi koncert učencev glasbene šole v Piranu in gojenk tržaškega konservatorija Tartini. Zadnji dan seminarja, petek, bo

posvečen spominu pesnika Biagia Marina, ki je umrl pred približno dvema mesecema in zatem študiju del Luigija Pirandella ob petdesetletnici smrti. Gostovala bosta priznana italijanska igralca Rosella Falk in Umberto Orsini. Častni gost seminarja o italijanskem jeziku in kulturi bo zgodovinar in publicist Alvisio Zorzi, udeležence pa bo prihodnji teden sprejel tudi novi italijanski konzul v Kopru Felice Scauso.

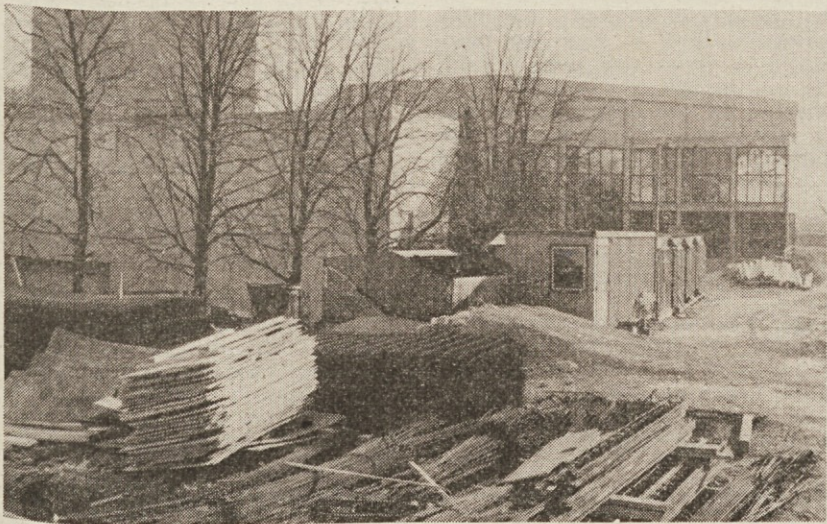
Tedenski seminar je tako namenjen strokovnemu izpopolnjevanju pedagoških delavcev in učencev šol italijanske narodnosti. Četrto stoletja dolgo pot je orisal Alceo Cobalti, svetovalec za šolstvo pri koprski enoti Zavoda za šolstvo: »Na pobudo mešane italijansko slovenske komisije je bil

prvi seminar pred 25 leti v Kopru. Začetni so trajali dalj časa, morda niso dosegli še tolikšne kakovosti kot sedanji, čeprav so nekatere značilnosti prisotne že vsa leta. To je zlasti častni gost, pa tudi ohranitev literarno jezikovnih tem seminarja. Iz Kopra se je šel najprej v Izolo in nato v portoroški Avditorij, ki je tudi najprimernejši prostor za tako pomembno delovno srečanje.«

S prihodnjim tendom se za učence in učitelje šol z italijanskim učnim jezikom začnejo tudi 14-dnevne zimске počitnice. Polletni učni uspeh je bil nekoliko nižji kot je ob koncu šolskega leta, kar je že običajno. Medtem ko bo drugi teden za učence res počitniški, čakajo učitelje številni tečaji in seminarji.

MIRJAM MUŽENIČ

Gradnja Kulturnega doma v Sežani

V Sežani še vedno čakajo na svoj Kulturni dom, ki naj bi še popestril tovrstno dejavnost v tem obmejnem mestecu. Gradbišče pred novo stavbo pa vendarle kaže, da se stvari počasi a vztrajno premikajo

Nadaljnja zidova izolske bolnice

KOPER — Na sestanku komunistov, najodgovornejših predstavnikov obalnih družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, so največ časa posvetili vprašanju nadaljnje zidave regijske bolnišnice. Podprli so prizadevanja zdravstvenega centra Koper, da bi se letos (po vsej verjetnosti že junija) nadaljevalo z gradnjo bolnišnice nad Izolo, ker bodo po vsej verjetnosti (dokončne odločitve še ni) iz različnih virov letos lahko zbrali približno 650 milijonov dinarjev, kolikor bi bilo potrebnih za dograditev najmanjšega možnega nadaljnjega dela poliklinike.

V novozgrajeni del s 2400 kvadratnimi metri površine naj bi preselili laboratorij, rentgen in fizioterapijo, s tem pa sprostili prostor za posetlje piranskega otolarinološkega in okulističnega oddelka. Najodgovornejši komunisti z Obale so na sestanku menili, da ne bi kazalo drobiti sredstev, ki bodo verjetno na voljo (med drugim gre za ostanek čistega dohodka Splošne banke Koper, sicer last članic te banke, ki morajo o tem še odločiti). Zdaj se je namreč pojavila cela vrsta interesentov, ki bi k razpoložljivim denarnim virom radi pristavili lonček.

Jože Utenkar, sekretar medobčinskega sveta ZKS Koper je menil, da bi bilo glede odnosa do nadaljevanja gradnje bolnišnice potrebno enkrat razčistiti s se-

žansko občino. Čeprav so se na različnih skupnih sestankih v regiji že večkrat dogovarjali, da bodo skupno nadaljevali zidavo bolnišnice, pa so v sežanski občini v svojih že sprejetih srednjeročnih planih preprosto pustili načrte v zvezi z dograjevanjem regijske bolnišnice. Kot da se njih (kljub dogovorom) ne tiče. Dodatno hudo kri med obalnim območjem in sežansko občino pa je povzročila informacija, po kateri naj bi tudi sežanska občina zahtevala za »svojo« bolnišnico nekaj denarja iz predvidoma razpoložljivih bančnih sredstev. In to kljub temu, da so obalne občine že zdavnaj pristale, da sežanski občini ne bi bilo potrebno zbirati samoprispevka kot enega od virov za zidavo skupne bolnišnice.

Na sestanku so več časa namenili tudi predlogom o uvedbi samoprispevka za gradnjo omenjene bolnišnice. Nedavno izvedena anketa na obali je namreč pokazala, da bi 83,5 odstotka anketiranih glasovalo za samoprispevek za nadaljnjo zidavo bolnišnice. Vendar je tudi za razpis referendum na Obali več zainteresiranih. Nekateri namreč menijo, da bi morali s pomočjo samoprispevka zbirati denar tudi za dograjevanje vodovoda, drugi naštevajo še druge skupne potrebe...

BORIS ŠULIGOJ

Marko Waltritsch

ENO STOLETJE SLOVENSКИH OSNOVNIH ŠOL V GORICI

40.

Na marsikateri od doslej omenjenih šol v mestu je pouk prenehal že pred začetkom prve svetovne vojne. Stavbo Ciril-Methodove družbe na Blanči je avstrijska vojska zasedla že leto dni prej. Podobno se je dogajalo tudi drugod, v mestu in na podeželju. Marsikatero šolsko poslopje so zasedli vojaki in pouk je moral v njem prenehati. Poleti 1914 se je bila namreč vnela vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo, kmalu pa je v vojni metež potegnili še druge države. Italija je je sploščka stala, previdno ob strani. Proglasila je svojo nevtralnost, pa čeprav je bila že več let v trojskoj paktu z Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Vodilni italijanski politiki so se pričeli pogajati z Angleži in Francozi želeli na lahek način dobiti Trst in Trento. Anzelo jim to tudi obljubili, seveda pod pogojem, da Italija vstopi v vojno na strani Anglije, Francije in Rusije proti Avstriji. V Italiji je tudi prišlo do demonstracij nacionalistov, ki so zahtevali, da stopi Italija v vojno. Italijanski meščanski tisk je take intervencije težnje podpiral, veliko je bilo o tem

govora v parlamentu. Vstopu Italije v vojno pa so se upirali delavski sindikati, socialisti in tudi katoličani. Socialisti in sindikati ker so dobro vedeli, da bo v vojni najbolj trpel najrevnejši sloj prebivalstva in, da bodo tisti, ki so zahtevali vojno, najbolj obogatili in ostali doma na varnem. Katoličani pa zaradi tega ker so bili tedaj v opoziciji laični vladi in ker je, v nasprotju z Italijo, dunajska vlada bila zelo naklonjena katoliški Cerkvi. Interventisti pa so zmagali kljub temu, da je bila večina poslancev v rimskem parlamentu nasprotna vojni. Kralj Viktor Emanuel III. je, kot ugotavljajo današnji zgodovinarji, takrat prezrl prist-

V stavbi na naši sliki Pod Kapelo (Ul. Cappella) je bil v začetku tega stoletja slovenski otroški vrtec, ki ga je upravljalo društvo Šolski dom

napravil svoj osebni državni udar, in napovedal Avstro-Ogrski vojno.

Zaradi več mesecev trajajoče nasprotne jim časopisne in druge kampanje v Italiji so Avstrijci že nekaj mesecev pred majem 1915 zavarovali mejo z Italijo. V sami državi pa je policija pričela najprej preganjati slovenske liberalce, ki so bili filozofsko in filozofsko razpoloženi. V Gorici je že poleti 1914 avstrijska policija izvršila več hišnih preiskav in aretacij. Protislovenski gojini, ki so jo vodili nemški krogi, se je pridružilo tudi glasilo tukajšnjih furlanskih katoličanov deželnega glavarja Luigija Faiduttija »L'Eco del Litorale«, v katerem je bilo 4. julija 1914 napisano (omenjajoč atentat v Sarajevu): »Nagib do strašnega dejanja imajo svoje vzroke v vsesrbskem duhu, ki preveča od leta 1905 dalje vse južne Slovence. Ne samo pri Jugoslovanih, ampak tudi pri Čehih, se je vkoreninilo tako vsesrbsko čustvovanje — in znano je, da so bile tudi v Gorici izrečene obsodbe radi srbskih iredentističnih vzvalikov, ki so jih izrekle tudi odrasle osebe — in celo v državni službi. V Gorici smo slišali s svojimi ušesi slovenske dijake, ki so nemoteno peli srbsko himno v nasprotovanje laškemu vzvalikom za laško vseučilišče v Trstu. Vemo celo, da so slovenski učenci trgali iz učnih knjig avstrijsko himno in nadomestili s srbsko.« Tako pisanje italijanskega katoliškega lista je bilo čisto razumljivo, saj so bili Faidutti in njegovi zelo zvesti avstrijski državljani. Čisto do kraja vojne. Še par dni pred padcem habsburške države, konec oktobra 1918, ko je bilo že jasno, da bo Avstro-Ogrska razpadla, je Faidutti v dunajskem parlamentu zagovarjal avstrijsko rešitev za naše kraje.

V vzhodnokraškem rajonskem svetu

VPRAŠANJE PREDSEDNIKA OSTAJA ŠE VEDNO ODPERTO

V sredo se je sestel vzhodnokraški rajonski svet. Kot glavno točko dnevnega reda je imel izvolitev novega predsednika, potem ko je predstavnik SSK inž. Sosič že pred časom odstopil zaradi zdravstvenih razlogov. Na sredini seji pa je rajonski svet le sprejel na znanje Sosičev odstop in sprejel v svojo sredo njegovega nadomestnika v skupščini, ki bo odslej Boris Artač.

Do izvolitve novega predsednika pa ni prišlo, ker je rajonski svet soglasno sprejel predlog načelnika svetovalske skupine KPI Wilhelma, da bi to točko še za nekaj časa odložili z dnevnega reda, dokončno pa bi jo moral rešiti že na prihodnji seji, ki bo, kot je bilo soglasno sklenjeno, v petek, 24. t.m. Svetovalec Wilhelm je svoj predlog o odložitvi izvolitve novega predsednika utemeljil z ugotovitvijo, da se posvetovanja med strankami še nadaljujejo in da se pač

izplača izgubiti še nekaj časa, v katerem preveriti razne možnosti.

Pri tem gre dodati, da je KPI že decembra na skupnem sestanku s SSK in PSI predlagala, da bi ista večina (to je KPI, SSK in slovenski predstavniki PSI), ki je izvolila prejšnjega predsednika, na osnovi določenega programa izvolila tudi novega; kot stranka relativne večine je KPI seveda predlagala svojega kandidata, vendar pa izkazala pripravljenost podpreti tudi drugega predstavnika, vendar iz vrst iste večine. Pri tem je dodala, da bi v prav tem trenutku bilo primerno, da bi predsednik bil še naprej slovenske narodnosti, s čimer sta se načelno v bistvu strinjali tudi SSK in PSI. Stvari pa so se zapletle na naslednjem sestanku, ki so ga predstavniki treh strank imeli na začetku tega meseca in na katerem se je med možnimi kandidati za predsedniško mesto pojavilo tudi ime drugega socialističnega predstavnika Turitta. Stvari so se zato zapletle in se doslej še niso razčistile tudi kljub temu da nam je včeraj pred sejo rajonskega sveta pokrajinski tajnik SSK Harej zagotovil, da stranka predlaga svojega kandidata Vinka Ozbiča, ki se prvotno ni čutil prevzeti tega odgovornega predsedniškega mesta. Predstavniki treh strank se bodo ponovno sestali v začetku prihodnjega tedna, da bi, kot rečeno, ponovno preverile možnost izvolitve slovenskega predsednika, pri čemer bo gotovo odločilno zadržanje obeh socialistov.

Nove telefonske številke PD

Javna telefonska služba SIP je dodelila tržaškemu uredništvu Primorskega dnevnika nove telefonske številke, ki so torej odselej naslednje: 764-832, 764-833, 764-834, 764-835 in 723-360.

Obmejno območje pomemben člen pri krepitvi dobrih odnosov

Sežansko občino in tri slovenske zamejske občine — Dolino, Repentabor in Zgonik — sta danes obiskala Aleksander Manetovič, koordinator za Osimo pri Zveznem izvršnem svetu in Albert Bubičič, vodja sektorja za Italijo pri Zveznem sekretariatu za zunanje zadeve. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti sežanske občine sta se dalj časa pogovarjala o uresničevanju dogovorov osimskega sporazuma.

Vodja sežanske carinarnice Milan Hanzel je gosta seznanil o gibanju potnikov na sežanskem delu državne meje. Skozi to 42 kilometrov dolgo mejo je lani potovalo 18,1 milijona potnikov, kar je 42 odstotkov več kot leto prej predvsem na račun tujcev, in poudaril, da gre po železnici in cesti skozi tukajšnje mejne prehode približno 5 milijonov ton blaga letno. V povprečju gre na dan skozi suhozemni terminal 350 tovor-

njakov ob konicah pa tudi 900 tovarnjakov.

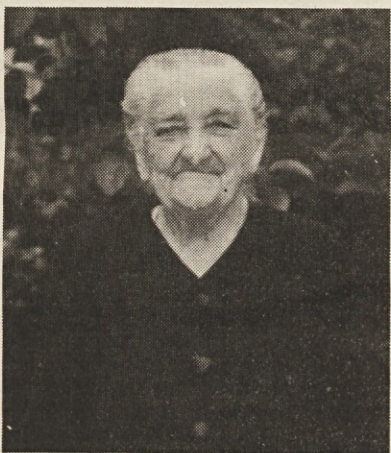
Gosta so v sežanski občini seznanili s prizadevanji za nadaljnji razvoj skladiščno-pretovorne dejavnosti, ob prizadevanjih za dograditev cest, ki jih nalaga osimski sporazum, ob prizadevanjih za ureditev carinske cone in za postavitev proste industrijske cone. (To je ena od nalog, ki je zadnje čase zastala, vendar bi jo morali po sprejetih sporazumih z Italijo, kakorkoli izpeljati).

Aleksander Manetovič je ob naštevovanju raznih nedokončanih nalog iz sporazuma v Osimu poudaril, da so pri utrjevanju prijateljskih in dobrososedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo največ prispevali prav prebivalci obmejnih občin, ki so zmeraj uspeli ohraniti dobre stike s sosedi, predvsem pa živo vez s svojim narodom na drugi strani meje. Po obisku v sežanski občini sta Aleksander Manetovič in Albert Bubičič obiskala še tri slovenske občine v zamejstvu — Dolino, Repentabor in Zgonik, kjer so ju sprejeli župani Edvin Švab, Pavel Colja in Miloš Budin in ju seznanili z življenjem in aktualnim položajem slovenske narodnosti v Italiji.

Na sliki: gosta, ki ju je spremljal tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič, na ogledu Kraške hiše v Repnu.

BORIS ŠULIGOJ

Danes praznuje 100. rojstni dan Antonija Žerjal vd. Glavina iz Boršta

V Borštu in Zabrežcu praznujejo danes vaškega patrona sv. Antona. Praznično vzdušje dopolnjuje še eno neobičajno slavlje. Danes namreč slavi 100-letnico rojstva vaščanka Antonija Žerjal vdova Glavina. Takšen častitljiv jubilej je precej redkost za naše kraje, zato se bo družinskemu slavlju pridružila vsa vaška skupnost, ki se lahko ponaša, da ima v svoji sredi tako izjemno slavljenko.

Današnja jubilatka Antonija Žerjal vdova Glavina se je rodila 17. januarja 1886 v številni kmečki družini. Antonija je bila sedma hči enajstih otrok Marije in Luke Žerjala. Živeli so v Borštu v stari hiši »pri Ženjelčevih«, kot pravijo domačini, kjer so imeli trgovino in gostilno. Ko je bila Antonija stara približno osem let, se je družina preselila v zgornji del vasi in tako opustila gostilno in trgovino. Na kmetiji in doma je bilo veliko dela in čeprav je Antonija vedno pomagala staršem, je vseeno dokončala ljudsko šolo. Nato je stopila v pevski cerkveni zbor in kot štirinajstletno dekle v novoustanovljeni borštanski ženski zbor. Leta 1900 je namreč nastalo Bralno in pevsko društvo Slovenec. Med vsemi člani, ki so se vrstili v društvo od ustanovitve do današnjih dni, je Antonija najstarejša in od tridesetih pevk takratnega pevskega zbora je edina še živa. Delovanje društvenega zbora je bilo uspešno, saj so gostovali tudi v bližnjih vaseh. V teh letih je Antonija spoznala Antona Glavino (bil je nečak slovenskega škofa iz Trsta, ki je bil doma prav iz Boršta), s katerim se je leta 1906 poročila. Iz

njnune zveze se je rodilo šest otrok, od katerih je ostal le sin Danilo, do pred kratkim še aktivni znani gradbenik, ki je sedaj z uspehom preusmeril svojo dejavnost v vinogradništvo in s katerim Antonija živi.

Vojna leta so bila najtežja v življenju Antonije. Njen mož je moral v vojsko, tako je morala sama skrbeti za družino. Ko se je Anton Glavina vrnil domov, je nadaljeval s svojim delom, (po poklicu je bil namreč zidar), dokler se ni na delu leta 1943 smrtno ponesrečil.

V dobi NOB je bila Antonija kot vsa njena družina aktivna. Hčerka Dora je svojo dejavnost plačala v tržaških zaporih, medtem ko je sin Vinko moral v »Battaglione speciale«, takoj po razpadu fašistične Italije pa se je boril v partizanskih enotah.

Kljub vsem težavam si je Antonija Žerjal vdova Glavina utrla dolgo življenjsko pot. Ob današnjem jubileju naj prejme kup čestitk svojih najbližjih, sorodnikov, članov in odbornikov PD Slovenec ter vseh domačinov. Čestitkam in voščilom se pridružuje Primorski dnevnik.

BARBARA BONETA

V okviru praznovanja vaškega patrona

Veseloigra »Ambet je bjeu« drevi v srenjski hiši v Borštu

Danes bo v Borštu veselo in prijetno. Kot vsako leto bodo vaščani počastili svojega patrona sv. Antona. Temu prazniku bo namenjena tudi nocojšnja prireditev v domači srenjski hiši, na katero se člani domačega društva Slovenec in osnovne šole v Borštu že pridno pripravljajo.

Program, ki so ga za nocoj pripravili, bo pester, bogat, predvsem pa zelo zanimiv. Na večeru bodo najprej nastopili otroci osnovne šole, ki bodo zapeli nekaj pesmic. Sledil bo nastop 40-članskega mešanega pevskega zbora, ki se je lani obnovil in ga sedaj vodi Boža Hrvatič. Že na proslavi 10. januarja se je zbor, ki ga sestavljajo pretežno mladi pevci, predvsem pevke, zelo lepo predstavil tudi z nekaterimi novimi kar zahtevnimi pesmimi. Ta svoj program bo drevi v glavnem mešani zbor ponovil.

Sledila bo nato veseloigra v domačem narečju z naslovom »Ambet je bjeu«. O vsebini igre, ki je sad skupnega dela članov domače dramske skupine, ne bomo govorili, ker je prav, da si jo vaščani najprej ogledajo. Lahko pa rečemo, da gre tokrat za pravljico, ki jo bosta spremljala tudi petje in glasba, vse pa bodo popestrili lepi in bogati kostumi

in scene. Pri igri sodeluje okrog 14 igralcev in drugih sodelavcev.

Mirne duše lahko torej rečemo, da se obeta vsem, ki se bodo prireditve udeležili, lep in prijeten večer.

Jutri občni zbor MPZ »V. Vodnik«

Moški pevski zbor V. Vodnik iz Doline se pripravlja na redni občni zbor, ki bo jutri ob 18. uri v društvenih prostorih. Po običajnih poročilih predsednika, tajnika in blagajnika bodo na vrsti razprava in nato izvolitve novega odbora. Za član MPZ V. Vodnik in njegove zveste poslušalce je vsakoletni občni zbor priložnost za neposredni stik z javnostjo, predvsem z vaško skupnostjo, in za sprejemanje novih predlogov za izboljšanje delovnih načrtov pevskega zbora. (dam)

● Tržaška občina obvešča nabiralce gob, naj predložijo prošnjo za nabiranje gob v letošnjem letu. Prošnjo lahko predloži vsak zase ali preko druge osebe. Oddati ji je treba občinskemu protokolarnemu uradu, ki jo bo oštevilčil po redu predložitve. Vsakdo lahko predloži največ eno prošnjo.

S tiskovne konference v Domu Jakoba Ukmarja v Škedenju

»Ne smemo dovoliti potvarjanja škedenjske zgodovine!«

V Domu Jakoba Ukmarja v Škedenju je bila v sredo zvečer tiskovna konferenca, ki jo je organiziralo vodstvo krajevnega Etnografskega muzeja z željo, da opozori prebivalstvo na izid dveh knjig, posvečenih Škedenju in da sproži v zvezi s tema tudi konstruktivno diskusijo. Gre za knjigo Adriana Sancina, domačina, po rodu Slovenca, ki ji je dal naslov »Servola« ter je izšla v Trstu ob koncu preteklega leta s podporo Tržaške hranišnice in za drugo knjigo z naslovom »Reminiscenze storiche di Servola«, katere avtorica je prof. Patrizia Pestrin - Salmone, ki je na 400 straneh, s 160 slikami, zbrala in uredila gradivo, ki govori o zgodovini Škedenja, o običajih in navadah v tem okraju tržaškega podmetja, o njegovi kulturni dejavnosti, o škedenjskih primkih in njihovem izvoru, o nastanku raznih tovarn, o škedenjskem etnografskem muzeju — o vsem, kar je pač pomagalo, da se je iz majhnega naselja razvil sedanji Škedenj, ki je že prerasel pojem predmestja in predstavlja pravzaprav s svojim območjem, ki sega vse tja do Domja, že del mesta samega.

V tej knjigi so s svojimi tehničnimi sestavki med drugimi sodelovali prof. Pavle Merkuš s člankom »Vzdevki iz 18. stoletja« — (I Soprano dell'ottocento), prof. Giuseppe Cuscitto o

S tiskovne konference v Škedenju

škedenjski cerkvi S. Lorenzo, Tomaso Malalan o zgodovinskih vesteh glede škedenjske župnije (Notizie storiche della villa e cappellania locale di Servola), Antonio Luigi Tempesta »Reminiscenze storiche di Servola«, Marta Werk Volk in Ondina Pavletič o zgodovini šole v Škedenju »Un po di storia sulla scuola a Ser-

vola« in še drugi.

Na konferenco je vodstvo Etnografskega muzeja v Škedenju povabilo poleg avtorjev in sodelavcev pri sestavi knjig, tudi predstavnike vseh komponent škedenjske stvarnosti, od političnih, do kulturnih ustanov in organizacij.

Odziv je bil dober, in vzpodbuden,

saj so se večera udeležili ne samo številni Škedenjci slovenske pa tudi italijanske narodnosti, temveč tudi predstavniki društev in organizacij, ki so sodelovali v diskusiji: med temi prof. Merkuš, prof. Cuscitto, za KD Ivan Grbec Marta Werk Volk, za škedenjski Pro loco Paghi, za rajonski svet v Škedenju predsednik prof. Baldas in učiteljica slovenske in italijanske domače šole Černičeva in Farina.

Razpravo o obeh knjigah je odprl Dušan Jakomin, ki je poudaril, da je namen večera soočiti domače prebivalstvo z vsebino obeh knjig. »Kot Škedenjci smo zadovoljni, da se o našem okraju piše, da se osvetljuje njegova zgodovina. Vendar ne smemo in ne bomo dovoliti, da bi se ta zgodovina potvarjala. Mi želimo, da objavljeno gradivo in knjigah prispeva k resničnemu spoznavanju naše zgodovine, naših navad in običajev, zato odločno odklanjamo pisanje, ki se od resnice močno oddaljuje. Glede prve knjige lahko odločno rečemo: »Škedenj ni bil tak«. Z objavo druge, ki ima seveda tudi pomanjkljivosti, saj je bila napisana in objavljena v razmeroma kratkem času, se lahko samo strinjamo, ker predstavlja pomemben korak k poznavanju naše preteklosti, korak, ki bo lahko omogočil še drugim, da marsikatero

poglavje še poglobijo in s svojim pričevanjem in podatki izpolnijo tiste vrzeli, ki v tej knjigi še obstajajo.«

Odločno stališče proti knjigi Adriana Sancina je zavzela predsednica KD Ivan Grbec Volkova, ki je poudarila, da škedenjski Slovenci odločno odklanjajo knjigo, ki je slovensko komponento tega okraja povsem prezrla.

Oglasili so se z zgodovinskimi argumenti prof. Merkuš in še drugi udeleženci okrogle mize, med katerimi naj omenimo pozitivne posege obeh učiteljic, ki sta poudarili potrebo, da se otroci že v šoli seznanjajo z zgodovino kraja, v katerem živijo, ker jih bo lahko le takšno poznavanje lastne zgodovine družilo in ne razdvajalo.

Bogata in pestra je bila tudi razprava, ki je sledila temu uradnemu uvodu večera in ki je pokazala, kako zelo so Škedenjci, Italijani, predvsem pa Slovenci, navezani na svoj kraj, kako spoštujejo svoje navade in običaje, kako jim je sveta njihova narodna noša, kako si želijo, da bi ostal živ in svetel spomin na vse stare običaje in navade, na dejavnosti tega predela, kot na primer na peko znane škedenjske kruha (pan di Servola), ki so ga vrsto let pekle domače krušarice itd.

N. L.

Na osnovi novega zakonskega besedila

Obeti za sodelovanje Krasa in Brd na področju agroturizma

Pred dobrim mesecem je Uradni list objavil besedilo zakona št. 730, ki ureja področje agroturizma in natančno predpisuje kdo, kako in kdaj lahko deluje na tem področju. Predvsem besedilo pravi, da se lahko s agroturizmom ukvarjajo izključno samo kmetijski podjetniki in njihovi pomočniki iz družinskega kroga, pri čemer morajo uporabljati za sprejem in prenočevanje ter prehrano gostov prostore svoje kmetije, v komplemenarnem razmerju s poljedelskimi, gozdarskimi in živinorejskimi dejavnostmi, ki morajo vsekakor ostati primarne. Pod kmetijskim podjetnikom namreč zakon razume prav osebo, ki se ukvarja z navedenimi dejavnostmi.

Turistična dejavnost pa je obravnavana kot sezonska gostoljubnost, tudi na odprtem prostoru, namenjenem kampiranju, ki vključuje ponudbo hrane in pijače s pretežno uporabo domačih proizvodov ter organiziranje rekreacijskih ali kulturnih dejavnosti v okviru kmetijskega podjetja. Zakon prepušča deželni nalogi spodbujanja razvoja agroturizma, začeni z izdelavo seznama oseb, ki imajo pogoje za agroturistično dejavnost, ter s popisom in obnovo vseh primerenih gradbenih struktur. Nadaljnja stopnja pristojnosti dežel na tem področju pa je skrb za usklajevanje in spodbujanje posegov na področju agroturizma v sodelovanju s pristojnimi organizacijami in združenji ter krajevnimi upravami in ustanovami.

Zakon št. 730 je bil dobrodošla osnova tudi za okroglo mizo, ki je bila na to temo pred nedavnim v Trstu, tako, kot bo olajšal že napovedano pobudo tržaške pokrajine za načrtni razvoj agroturizma na Krasu. V tej perspektivi se obeta tudi konkretno sodelovanje med Trstom in Gorico, še posebno glede na velike možnosti Krasa in Brd. Prav v Brdih je agroturizem že dosegel določeno stopnjo razvoja, zlasti na račun uveljavljene »vinske ceste«.

Poškodovana dvojezična tabla pri Banih

Neznanci so v preteklih nočeh huje poškodovali dvojezično tabla pri Banih, ki jo je postavilo koordinacijsko združenje vzhodnokraških vasi 18. novembra, na dan ko so podobne table postavili tudi ob vhodih v Bazovico, Padriče in Ferluge. Dvojezično tabla ob pokrajinski cesti Opčine - Bazovica malo pred odcepom za Bane, so neznanci poškodovali že septembra lani, ko so upognili droge, ki nosijo tabla. Predvčerajšnjim je bila tabla že spet poškodovana in neznanci so jo tudi potegnili do polovice droga. Domačini so se zato odločili, da jo snamejo in popravijo, po popravilu pa jo bodo spet postavili na svoje mesto.

V Galeriji TK odprli razstavo Lucijana Bratuša

Ženski akti kot osnovni rokopolis

41. razstava Galerije Tržaške knjigarne nam predstavlja slikarja in grafika Lucijana Bratuša. Razstavo so otvorili sinoči ob navzočnosti slikarja in z uvodnimi besedami Braneta Koviča, ki je podpisal tudi tekst v katalogu. Tržaška razstava zaključuje serijo razstav, ki je Bratuša vodila iz Ljubljane skozi Dolenjsko na Primorsko in predstavlja njegove stvaritve iz zadnjih dveh let v tehnikah akril tempere in akvarela. Vse od študentovskih let se v Bratuševem slikarstvu in grafiki kaže tematska kontinuiteta, ki temelji na spoznavanju resnice človeškega telesa, predvsem ženskega akta. Vse Bratuševe slike so variacije tega edinega osnovnega rokopolisa, ki razstavlja in ponovno sestavlja človeško telo v vseh mogočih sestavnih možnostih, kot v neki vrsti nove anatomije. Bratušev pristop pa sploh ni realističen. Velik delež imajo namreč barvne variacije, ki so poleg osnovnega motiva akta nosilke likovne strukture in ki izpričujejo veliko Bratušovo ljubezen do slikarskega ekspresionizma. Po svojem so tudi Bratuševe slike ekspresionistične, vendar pa so bolj lirčno doživete in izpričujejo intimno doživljanje različnih dimenzij telesa. (b.g.)

Na sliki: Lucijan Bratuš (levo) in Brane Kovič.

Novi kontingenti za avtonomni račun

Služba za zunanjo trgovino pri vladnem komisariatu obvešča, da je bil italijansko - jugoslovanski sporazum o obmejni blagovni menjavi po avtonomnem računu med Trstom na eni in Bujami, Koprom, Sežano in Novo Gorico na drugi strani, sporazumno obnoven še za leto dni, začeni s 15. januarjem.

Za izvajanje sporazuma bodo tudi v tekočem letu veljali predpisi iz ministrske okrožnice iz leta 1978, kar pa zadeva carinske olajšave za blago, navedeno v sporazumu, ostajata nespremenjena seznama C in D, priložena ministrski okrožnici iz januarja 1981. Za izvajanje novih seznamov C in D ostajajo v veljavi posebna določila iz zakona št. 250, objavljene v Uradnem listu 14. maja 1971. Služba za zunanjo trgovino se je zato odločila združiti kontingente iz seznama C, priloženega k sporazumu, v eno samo celoto.

Podjetja, ki bi rada sodelovala pri razdeljevanju kontingentov, bodo morala predložiti formalno prošnjo do 8. marca letos. Tista podjetja, ki so v preteklem letu bila pooblaščenca za uvažanje blaga, bodo lahko na osnovi zahtevane dokumentacije, zaprosila za predujem na vrednost vsote, ki jim jo bo dodelila služba za tekoče leto. Za vse podrobnejše informacije se lahko obrnejo na urade v vladni palači, Trg Unità, II, nad.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Razpis natečajev za štipendije študentom

Javne skrbstvene in dobrotelne ustanove (IPAB) razpisujejo natečaje, na osnovi katerih bodo podelile podpore študentom za šolsko oz. akademsko leto 1985-86 iz skladov »Gregorio Ananian« in »Babette Wallmann«. Sklad »Ananian« nudi 8 štipendij po 500 tisoč lir za tržaške višješolce, pri čemer imajo po statutu prednost dijaki klasičnih licejev. Isti sklad nudi nadalje 4 štipendije po milijon lir za univerzitetne študente, eno od katerih za študenta inženirstva, dve za študenta medicine in eno za študenta prava oz. političnih ved. Sklad »Wallmann« daje na razpolago 28 štipendij po milijon lir za univerzitetne študente, in sicer 11 za študente inženirstva, 6 za študente živinorejstva ali kmetijstva ostalih 11 pa za študente vseh fakultet.

Razpis natečajev je izbešen na vseh zainteresiranih javnih sedežih, kakor tudi na sedežu IPAB v Ul. Paskoli 31. Rok za predložitev prošnje zapade 22. februarja ob 12. uri.

Pismo župana Edvina Švaba predsedniku republike

V sredo je italijanski dnevnik objavil »pismo uredništvu«, v katerem neki I. Z. pravi, da je pred petnajstimi dnevi prejel na dolinski občini dvojezično osebno izkaznico in nato sprašuje, kako je mogoče pisati po slovensko na uradnem dokumentu italijanske republike.

Dolinski župan je predsedniku republike v tej zvezi poslal naslednje pismo:

Spoštovani gospod predsednik republike,

obračam se na vas, gospod predsednik, vrhovnega poroka demokratičnih svobod, da dobim verodostojen odgovor, ki bi moral poučiti in pomiriti del javnega mnenja Trsta in dežele F-JK, v kateri živijo v sožitju Italijani in Slovenci.

Na isto tematiko sem na zadnji skupščini ANCI (Vsedržavno združenje italijanskih občin) v Bariju opravil poseg, ki vam ga prilagam.

Gre za naslednje konkretno vprašanje: del krajevnega tiska objavlja pod spretno režijo stališča, namigo-

vanja in polovične resnice v modelu sožitja, kar ne pušča za seboj pozitivnih sledov, nasprotno na tak način nazadujemo.

V duhu »pristnih voščil« ob vaši izvolitvi, vas vljudno prosim za odgovor na objavljeno vprašanje v današnjem Piccolu z dne 15. januarja 1986, ki vam ga prilagam v fotokopiji.

Z vero v vašo pozornost do vprašanja, ki, rekel bi, nima življenjskih razsežnosti za obstoj italijanske republike, toda v primeru, da je dobro vođeno, daje prijeten priokus demokraciji in dostojanstvu italijanskega ljudstva.

V pričakovanju vašega sporočila, vas iskreno in pristrčno pozdravljam.

Župan EDVIN ŠVAB

● Komorni orkester gledališča Verdi bo nocoj ob 19.30 gostoval v portoroškem Avditoriju. Kot solista bosta nastopila Luciano Glavina (oboa) in Gilberto Grassi (fagot), dirigiral pa bo Severino Zannerini. Koncert ima na programu Tartinijeve, Vivaldijeve, Respighijeve in Corellijeve skladbe.

V deželni komisiji o Raziskovalnem centru

Biasutti in Rubbia danes pri Granelliju za sinhrotron

Komisija za javno izobraževanje pri deželnem svetu FJK je na svoji zadnji seji obravnavala položaj padriškega Centra za znanstveno in tehnološko raziskovanje, njegovih struktur in uporabnikov njegovih storitev ter načrte in perspektive za prihodnost. Predsednik centra Anzellotti je kot enega bistvenih ciljev ustanove navedel prizadevanje za tesno povezavo s krajevnimi gospodarskimi in znanstvenimi strukturami. To pa pomeni, da mora center oskrbovati industrijo z novimi tehnologijami in ji nuditi vso potrebno pomoč za razvoj in za ustvarjanje novih delovnih mest. V tej funkciji deluje dokumentacijski center, ki je povezan s 400 bankami podatkov in ki v najkrajšem času omogoča zbrati vse potrebno gradivo, nadalje deželni center storitev za malo in srednjo industrijo, laboratorij za razvoj software in laboratorij za visoko tehnologijo. Za neposredno prihodnost pa je Anzellotti navedel bližnje odprte med-

narodnega središča za genetsko in biotehnoško inženirstvo UNIDO ter pripravljala dela za umestitev sinhrotrona.

Prav v zvezi s sinhrotronom se danes pri ministru Granelliju v Rimu mudita predsednik deželnega odbora Biasutti in nobelovec Rubbia, da se dogovorijo za postopek njegove umestitve. Veljal bo namreč 150 milijard lir, dežela pa se je obvezala za prispevek v znesku 30 milijard, od katerih je prvih pet že nakazala v svojem triletnem finančnem načrtu.

Bošket bodo očistili

Urad občinske gozdarske službe se je odločil za radikalno čiščenje Bošketa. Deloma bodo za to delo odgovorne občinske gozdarske enote, deloma pa bo Bošket na razpolago vsem, ki so do 31. avgusta lanskega leta vložili prošnjo za pobiranje občinskega lesa. »Zdravljenje« Bošketa ima, med drugim tudi eksperimentalno vrednost. Občinska uprava namreč čaka na rezultate tega posega, da dokončno odobri slične načrte za vse ostale, četudi skromne, zelene oaze, ki jih občina Trst še premore.

● Na osnovi razsodbe ustavnega sodišča so na sedežih patronata INCA v Ul. Pondeares, pri Domju, na Trgu Galilei v Miljah, na Trgu sv. Roka v Nabrežini in na sedežih teritorialnih in rajonskih zvez sindikata upokojencev SPI - CGIL, začeli zbirati prošnje za izplačilo zaostalih dodatnih prispevkov k minimalnim pokojninam, do katerih so upravičeni vdovci in potomci umrlih naslovnikov pokojnine.

† Zapustila nas je naša draga

Paola Primosi

Pogreb bo jutri, 18. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinari.

Žalostno vest sporočajo: sin z družino, brat, sestra (odsotna) in drugo sorodstvo.

Trst, 17. januarja 1986

(Pogrebno podjetje Ul. Zonta 3)

Ob izgubi drage mame Slavice Hrovatini izrekajo globoko sožalje Ireni in očetu bivši sošolci 5. a razreda znanstvenega liceja F. Prešeren.

Včeraj v Goethe Institutu

Enkratni slovenski večer

Z leve proti desni: Zdenko Vrdlovec, Silvan Furlan, Jure Mikuž in gostitelj Lorenzo Codelli

Včeraj so v Goethe Institutu priredili enkratni slovenski večer. Odprli so namreč razstavo skulptur, ki jih je pred dohromi 80 leti režiser Fritz Lang pustil na domu ljutomerskega odvetnika Karola Grossmana. Ob tem so tudi razstavili izbor Grossmanovih fotografij in predstavili kar dve novi slovenski knjigi.

Iz Ljubljane sta prišla v Trst na povabilo Goethe Instituta in organizatorjev pobude centra La Cappel-la Underground Silvan Furlan in Zdenko Vrdlovec, filmska kritika revije Ekran ter Jure Mikuž kustos Moderne galerije v Ljubljani in umetnostni kritik. Jure Mikuž in Zdenko Vrdlovec sta podpisala eno od dveh predstavljenih novih slovenskih knjig:

Fritz Lang, ki so jo pravkar izdali v knjižni zbirki Imago, druga knjiga pa je četrti-peti zvezek zbirke »Slovenski film« in je posvečena pionirju slovenskega filma Karolu Grossmanu. Avtorjev je tokrat več. Poleg Jureta Mikuža je knjigo podpisalo še nekaj vidnih predstavnikov slovenske filmske kritike, Silvan Furlan, Stanko Šimec in Lilijana Medić. Na včerajšnjem večeru so tudi prikazali edine do danes ohranjene Grossmanove filme: »Odhod z maše v Ljutomeru« (1905), »Sejem v Ljutomeru« iz istega leta ter »Na vrtu« (1906). In ravno s filmskim programom se je pričelo srečanje z gosti ter predstavitev tako razstave kot knjig, za katere je vsak avtor posebej analiziral področje, o katerem je pisal.

Obsodba podjetnika Pizzula zastavlja vrsto vprašanj

V Nabrežini je v teh dneh precej odjeknila vest o procesu proti podjetniku Guidu Pizzulu, ki je prejšnje dni imel sodno obravnavo zaradi nezakonitega izvoza valute. To pa zlasti zato, ker je Pizzul v Nabrežini in okoliških vaseh dokaj znan, saj je lastnik enega največjih kamnarskih obratov v vasi.

Pizzul (ki ga je tržaško kazensko sodišče, zaradi nezakonitega izvoza 1 milijarde 866 milijonov lir, obsodilo na osem mesecev zapora in plačilo 2 milijard 230 milijonov lir) in njegovo podjetje sta bila v preteklosti že večkrat v središču pozornosti; spomladi 1978. leta je zaradi podjetnikove grožnje po odpustitvi nekaj desetnih delavcev, tovarniški svet omenjenega obrata več dni zasedel kamnoseško delavnico, v lanskem aprilu in začetku maja pa je bila za približno polovico od 30 njegovih uslužbencev odrejena dopolnilna blagajna. Med ljudmi se ob dogodku iz teh dni samoumevno poraja vprašanje kako je do tega lahko sploh prišlo, kajti ob tolikšnem nezakonitem izvozu valute bi se dalo sklepati, da podjetje le ni bilo v finančni krizi. Ravno tako pa je precej nenavadno dejstvo, da Pizzul v preteklosti večkrat ni plačal glob, ki mu jih je naložilo nadzorništvo za gozdove zaradi onesnaževanja okolja.

Nabrežinsko delavstvo pa se ob tem sprašuje tudi, če bo Pizzulova obsodba imela posledice za njegovo podjetje; kamnoseška delavnica je namreč poleg »Rimskega kamnoloma« največji tovrstni obrat v Na-

brežini in eno izmed podjetij, ki najuspešneje poslujejo.

V.

Z mopedom v zid

Včeraj zjutraj nekaj po osmi uri so sprejeli na otolskem oddelku katinarske bolnišnice 18-letnega inštalaterja Marca Mancusa z Lonjerske ceste 220, ki se je huje ranil v prometni nesreči. Mancuso je s svojim mopedom vozil po istoimenski cesti in je bil na tem, da prehití spredaj vozeči avtomobil, ko je opazil, da naproti prihaja avtobus. Fant se je bliskovito umaknil, toda izgubil je nadzorstvo nad vozilom in treščil v obcestni zidek. Udaril se je v obraz, tako da si je izbil tudi dva zoba, in v nogo. Ozdravil bo v 20 dneh.

Zaradi ledu trčila v drevo

Na cesti za Čampore se je včeraj zjutraj okrog 8.30 laže ranila 50-letna Nevina Poropat por. Colombin, ki stanuje v miljskem zaselku Zindis, Ul. Stradella 21. Ženska je s svojim fiatom 126 bila namenjena v Milje, ko je zaradi ledenega cestišča izgubila obhlad nad volanom in zavozila v obcestno drevo.

Avto očitno ni imel velike hitrosti, kajti voznica ni utrpela hudih poškodb: udarila se je v čelo in koleno, v katinarski bolnišnici so ji napovedali, da bo ozdravela v desetih dneh. Sprejeli so jo na začasno opazovanje.

Pogovor s predsednikom Sergijem Cesarjem

Društvo zamejskih likovnikov vse bolj zakoreninjeno v našo kulturno stvarnost

Društvo zamejskih likovnikov je s ponedeljkovo sejo članov stopilo v novo leto, v prvi del sezone 1986. Tik pred sejo smo se srečali s predsednikom društva, Sergijem Cesarjem, ki nam je skupaj s članico Magdo Tavčar orisal tako delovanje DZL v prejšnjem letu, kot že zasnovane društvene načrte za novo sezono.

Bi nas seznanil z lanskeletnim trudom Društva zamejskih likovnikov?

Težko je strniti v par besedah celotno delovanje našega društva. Lahko bi najprej omenil našo razstavno dejavnost, ki pa seveda ni naše edino, kot tudi ne naše najpomembnejše delovanje. DZL prireja letno nekaj večjih razstav v lastni režiji. Med te prav gotovo spada vsakoletna decembrska razstava, ki predstavlja dela vseh, čisto vseh, naših članov. Ta razstava je velikega pomena predvsem za manj izkušene člane, ki imajo tako priložnost razstavljanja svojih del in preverjanja svojega delovanja z drugimi »kolegi«. Pri urejanju te razstave se sploh ne oziroma na estetske parametre, predstavimo pač vse dobro in slabo enoletnega dela. Že tri leta smo na odprtje te skupinske razstave povabili glasbene ansamble in decembra lani je bila na vrsti jazz glasba Lada Jakše. Lansko leto smo tudi priredili Bambičovo monografsko razstavo za dan slovenske kulture,

naše slike pa so visele tudi v miljski Beneški hiši, na »Razstavi mladih«, kjer je med drugim predstavil svoja dela tudi fotograf Saško Ota. Posamezni člani so seveda razstavljali tudi v drugih galerijah ali centrih.

Kaj pa druge dejavnosti?

K »drugim« spadajo pretežno seje. Imamo jih vsakih 15 dni, vendar to niso vedno običajni, suhoparni sestanki. Vsako drugo sejo namreč posvečamo diskusijskim večerom, na teh pa razpravljamo o izdelavi grafičnega osnutka plakata za kakšno našo razstavo, ali o galerijah in podobno. Večkrat povabimo tudi kakšnega gosta, pretežno iz Slovenije. Poleg sej spada v delovanje DZL tudi stalno sodelovanje z drugimi društvi. Sodelujemo s fotografskim krožkom Foto 80, prirejamo razstave po društvih in podobno.

Kakšno bo vaše delovanje v letu 1986?

Dejansko bi se prenačljil, ko bi dajal v tem trenutku oznake celotnega programa. Zaenkrat lahko zagotovim le vsakoletno skupinsko razstavo in seveda lahko kaj več povem tudi o skorajšnji Prešernovi proslavi. Tokrat smo stopili v sodelovanje s Cappello Underground in TK Galerijo in skupno bomo uredili veliko dvojno razstavo z naslovom »Poklon Černigoju«. Povabili smo vse Čer-

nigojeve prijatelje, znanke, bivše učence, vse, ki so mu bili blizu, da pripravijo eno ali dve deli na to temo. Dela bomo potem razstavili v Gorici in Trstu, obakrat v Kulturnem domu. Razstavi bosta seveda različni in, upam, bogati.

Če je za program 1986 še prežgodaj, je morda to še pravi čas za izpoved skritih želja društva, ali celo za naštevane morebitnih pomanjkljivosti vašega dela.

Prav gotovo. Imamo jih. Tako enih kot drugih. K željam spada uresničitev širokopoteznega programa katalogiranja in zbiranja vseh mogočih del naših zamejskih ustvarjalcev. Radi bi uredili stalno zbirko naše umetnosti. S takšnimi zbirkami bi se lahko koristile šole in seveda vsi, ki jih naša umetniška preteklost zanima.

Rad bi še dodal pripombo, ki bi spadala k »pomanjkljivostim«. DZL dejansko bremeni stiska s prostorom. Potrebujemo bi naš razstavni prostor in seveda tudi manjši prostor, ki bi ga lahko uporabljal kot referenčno točko, zbirališče, kraj, v katerem bi se lahko vsi člani dobivali. Prav gotovo bomo težko prišli do njega, zato pa smo lahko tudi zbirčni: radi bi ga imeli v središču mesta.

Razgovor zapisala
EVA FORNAZARIČ

Podaljšan rok o gradbenem odpustu

Odbornik za urbanistiko tržaške občine obvešča, da je v zvezi z zakonskim odlokom št. 656 z dne 20. novembra 1985 o gradbenem odpustu odredil:

1. podaljšanje roka do 31. marca 1986 za predstavitev prošnje za tiste primere, ki so predvideni v prvem paragrafu 35. člena zakona št. 47 z dne 22. 2. 1985; to prošnjo je sicer mogoče predložiti do 30. septembra 1986, vendar bo v tem primeru treba plačati 2-ostotni višek za vsak mesec zamude;

2. rok za predložitev opisnega poročila, so podaljšali do 30. junija.

izleti

SPDT prireja v nedeljo izlet z osebnimi avtomobili na Brestovec na goščem Krasu. Zbirališče je ob 9. uri pred tržaško sodno palačo, ali pa ob 9.30 na križišču v Štivanu, ali ob 10.15 v Devetakah. Hoje bo za tri ure, izlet (ob vsakem vremenu) pa bo vodil Franc Armani.

mali oglasi

GOSTILNA TUL v Mačkoljah obvešča svoje cenjene obiskovalce, da bo zopet pričela obratovati v nedeljo, 26. januarja.

IMAŠ narodno nošo in bi se rad nam pridružil? Če te to zanima tel. na št. 200-150 od 16. do 20. ure.

PRODAJ fiat 127/77 in fiat 127 special ter fiat 128 coupe, vsi v odličnem stanju. Tel. 826-759.

PRODAJ trstje (canele). Telefonirati ob večernih urah na št. 231-961.

IŠČEM kakršnokoli delo, po možnosti v uradu. Telefonirati po 13.30 na št. 745-762.

STANOVANJE V RONKAH, okrog 80 kv. metrov, z garažo, zgrajeno leta 1969, prodam. Tel. 0481/82253 ob uri kosila in zvečer.

PRODAJ dva mala ameriška prašička (cavie). Tel. 227-342.

PRODAJ commodore 64, disk drive 1541, programski jezik logo, urejevalnik besedil easy script in simulator letenja. Tel. (0481) 882-339.

DAJEM skladišče v najem, 72 kv. m, Pulje pri Domju. Tel. 280-959.

OSMICO v Mačkoljah je odprl Ernest Smotlak.

PRODAJ novo ogrevalno blazino. Tel. na št. 754-833.

NA OPČINAH išče slovenska štirčlanska družina neopremljeno stanovanje ali manjšo hišo za največ pet let. Pisati ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Opencic«.

OSMICO je v Borštu odprl Danilo Glavina.

PRODAJ 1.300 kv. m obdelanega vinograda na Kontovelu. Tel. 040/226-614.

darovi in prispevki

daruje hči Marta 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na pokojno Vero Štrajn daruje družina Sergio Gombač 50.000 lir za MPZ V. Vodnik.

V spomin na pokojno Vero Štrajn daruje družina Milka Kočevar 50.000 lir za MPZ V. Vodnik.

Starši pokojne Vere Štrajn Del Cielo darujejo 50.000 lir za MPZ V. Vodnik, 50.000 lir za KD V. Vodnik in 50.000 lir za Pihalni orkester Breg.

V spomin na pokojno Vero Štrajn daruje družina Diego Marega 50.000 lir za KD V. Vodnik.

Namesto cvetja na grob Vere Štrajn daruje družina Vojteh Lavriha 20.000 lir za KD V. Vodnik.

Namesto cvetja na grob Vere Štrajn daruje Nadia Pečenik 10.000 lir za KD V. Vodnik.

V spomin na Alberta Uršiča daruje Karlo in Danica Rustja 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Petra Hrovatina daruje Sonja Mašera in Winifred 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Petra Hrovatina daruje Irma in Stojan Udovič 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Meri Urđih daruje Francesco Urđih 50.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Edvarda Zaharija daruje družina Stanko Požar 50.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Boršt-Zabrežje.

V počastitev spomina drage mame in none Marije Bar darujeta Ivan in Vojka Ukmar 20.000 lir za Zvezo vojnih invalidov NOV.

Ob 1. obletnici smrti dragega brata Maria Faganela daruje Olga Lakovič 20.000 lir za sklad M. Čuk.

Milka Peric daruje 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V počastitev spomina predrage Malči daruje Lilijana Grahonja (Gročana 30) 10.000 lir in družina Longo 10.000 lir za KD Krasno polje.

V spomin na moža Josipa Žuljana daruje žena Vida Žuljan 50.000 lir za sklad M. Čuk.

Ob 8. obletnici smrti dragega Matije in Ingrid Settimo darujeta družini Settimo in Sameru 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. Franca Sardoča daruje Stanko Zidarič 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Prečniku in 15.000 lir za nabrežinsko godbo.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 17. januarja

ANTON
Sonce vzide ob 7.41 in zatone ob 16.49 — Dolžina dneva 9.08 — Luna vzide ob 11.10 in zatone ob 24.00.

Jutri, SOBOTA, 18. januarja

MARJETA

Vreme včeraj: temperatura zraka 8 stopinj, zračni tlak 1006,9 mb raste, veter 20 km na uro severozahodnik, vlaga 38 odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 9,1 stopinje.

Plimovanje danes: ob 2.03 najvišja 32 cm, ob 9.04 najnižja -8 cm, ob 13.01 najvišja -1 cm, ob 18.56 najnižja -22 cm.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Andrea-Francesca Sciolis in Aron Mihelcic.

UMRLI SO: 82-letni Maurizio Villini, 102-letna Giuseppina Perini, 71-letna Giuliana Ferjancich, 81-letna Emilia Cattaruzza, 84-letni Adolfo Klima, 72-letna Ernesta Biziak, 70-letni Eugenio Poletti, 80-letna Concetta Tomat, 25-letna Patrizia Poniz, 81-letna Paola Primosi, 76-letni Spartaco Magris, 74-letna Marcella Doz, 60-letni Emilio D'Ambrosi, 70-letni Antonio Papadopulo, 72-letni Riccardo Beacovich.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 13. januarja, do sobote, 18. januarja 1986

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Milje (Lungomare Venezia 3).
Fernetiči: samo telefonsko za najnужnejše primere (št. 225-596).

(od 19.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Milje (Lungomare Venezia 3).
Fernetiči: samo telefonsko za najnужnejše primere (št. 225-596).

(od 20.30 do 8.30 - Nočna služba)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Milje (Lungomare Venezia 3).
Fernetiči: samo telefonsko za najnужnejše primere (št. 225-596).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

16. 1. 1986

Ameriški dolar	1.660.—
Kanadski dolar	1.180.—
Švicarski frank	804.—
Danska krona	184.—
Norveška krona	218.—
Švedska krona	217.—
Holandski florint	603.—
Francoški frank	219.—
Belgijski frank	31.—
Funt sterling	2.397.—
Irski sterling	2.050.—
Nemška marka	679.—
Avstrijski šiling	96.—
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	8.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.120.—
Grška dramma	10.—
Debeli dinar	4.20
Drobni dinar	4.20

PD SLOVENEČ
BORŠT - ZABREZEC
priredi

DANES, 17. t.m., ob priliki vaškega patrona, ob 20.30 v Srenjski hiši v BORŠTU

kulturno prireditev

Nastopili bodo otroci iz osnovne šole, pevski zbor Slovenec in dramska skupina z veseloigro v narečju

»AMBET JE BJEU...«

Ponovitev bo prihodnjo soboto, 25. t.m.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Rovte - Kolonkovec, Ul. Monte Sernio 28, obvešča, da se bodo predavanja o kmetijstvu začela v torek, 21. t.m., ob 21. uri. Naslednja bodo 24. in 28. t.m. Vabljeni vsi, ki se ukvarjajo z obdelovanjem zemlje.

Slavistično društvo za Trst in Gorico obvešča, da bo REDNA SEJA ODOBORA danes, 17. januarja, ob 18. uri na ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20.

V DSI bo v ponedeljek, 20. t.m., ob 20.30 predaval dr. Emidij Susić o temi »Mladi: Stil življenja in vrednote (rezultati sociološke ankete ob meji)«.

SKK (Slovenski kulturni klub) vabi jutri, 18. t.m., ob 18.30 na sestanek literarnega krožka, ki ga vodi prof. Zora Tavčar-Rebula. Vsebine: 1. Edvard Kocbek, pesnik; 2. Štirje sodobni romanopisci - primerjalna analiza.

Sklad M. Čuk prireja v župni cerkvi na Opčinah KONCERT cerkvenega pevskega zbora LJUBLJANA - ŠT. VID jutri, 18. januarja, ob 20. uri. Vabljeni!

Odbor SKD Tabor vabi člane na redni občni zbor, ki bo danes, 17. t.m., ob 20. uri — prvo sklicanje, drugo pol ure kasneje, v Prosvetnem domu na Opčinah.

V Peterlinovi dvorani v Trstu, Donizettijeva 3, je do 20. t.m. odprta razstava akademskega slikarja MATEJA METLIKOVIČA. Urnik ogleda ob delavnikih od 17. do 19. ure.

koncerti

Società dei concerti — Tržaško

koncertno društvo

V ponedeljek, 20. t.m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil pianist JEAN-BERNARD POMMIER.

čestitke

V Boljuncu je slavila visoki jubilej ANTONIA ALBERTI, danes na goduje. Zdravja in vse kar si sama najbolj želi ji vošči hči Marija z družino.

Danes praznuje 100 let

ANTONIJA GLAVINA

Vse najboljše ji želi

sin Danilo z družino
ter vsi sorodniki

Danes slavi 100-letnico

ANTONIJA ŽERJAL

vd. GLAVINA

Ob visokem jubileju ji čestita

PD Slovenec

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU

Kulturni dom

NOEL COWARD

HUDOMUŠNA PRIKAZEN

Režija: DUŠAN MLAKAČ

DANES, 17. januarja, ob 19.30 — RAZPRODANO

JUTRI, 18. januarja, ob 20.00 — RAZPRODANO

V nedeljo, 19. januarja, ob 16. uri

gledališča

VERDI

Danes, 17. januarja, ob 20.30 — red F/H — bo v gledališču Verdi osma uprizoritev »Carmen« za baletom Antonia Gadesa ter v režiji in koreografiji Antonia Gadesa in Carlusa Saure. Izredna predstava za deželo bo 18. t.m. ob 17. uri.

ROSSETTI

Danes, 17. januarja, ob 20.30 — red prost — bo gledališka skupina Teatro Eliseo predstavila Rossello Falk in Umberto Orsini v »Miele selvatico« Michaela Frayna. Režija Gabriele Lavia. V abonmaju odrezek št. 6. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Predstava traja 3 ure.

CANKARJEV DOM

Velika dvorana

Danes, 17. januarja, ob 19.30: Simfonični orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Janos Kovacs, solist: Janez Matičič.

Mala dvorana

Danes, 17. januarja, ob 20. uri: Pixture, iz cikla »Novi brazilski filmi«.

Jutri, 18. januarja, ob 10. uri: Zlata ladja in maček Muri. Koncert za male in velike z Neco Falk, Jerkom Novakom in Igorjem Leonardijem.

Okrogla dvorana

Danes, 17. januarja, ob 22. uri in jutri, 18. t.m., ob 20.30: Benečanka. Neznani renesančni pisec. Pozorišče Dvorišče Beograd.

Srednja dvorana

Jutri, 18. januarja, ob 19.30: Folklorna skupina »Triglav« - Buenos Aires, Argentina.

Velika dvorana Slovenske filharmonije
V soboto, 18. t.m., ob 19.30: Slovenski komorni ansambl.

kino

Ariston 16.00 — 22.00 »Tangos«. Marie Laforet.

Eden 15.20 — 22.00 »Le ragazze e il maiale« in »Le cuginette del clistere«. Oba filma prepovedana mladini pod 18. letom.

Excelsior 18.00 — 22.25 »Amici miei - III.«

Excelsior II. 17.30 — 21.45 »Tutta colpa del paradiso«. Ornella Muti, Francesco Nuti.

Fenice 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Com-mando«. Arnold Schwarzenegger.

Nazionale Dvorana št. 1 16.30 — 22.00 »Rambo 2 - La vendetta«.

Dvorana št. 2 16.00 — 22.00 »I Goonies«.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »Intimità proibite di mia moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 16.00 — 22.00 »La carica dei 101«. Risanka Walta Disneya.

Grattacielo 17.30 — 22.00 »Silverado«.

Capitol 16.00 — 22.00 »Cocoon«.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Miranda«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 22.00 »Maria's Lovers«.

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.30 — 22.00 »Oltre le sbarre«.

Radio 15.30 — 21.30 »Le viziose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mi in prizadeti otroci

Rubrika sklada »Mitja Čuk«

**Glasilo Zveze društev
za pomoč prizadetim**

Že kar pogosto smo ob obravnavanju problemov prizadetih omenili veliko pomembnost pisane besede; kako je lahko ta sredstvo za osveščanje družbe, tolažba za ljudi s specifičnimi problemi in možnost za široko informacijo o novih pogledih, o novih prijemih v razvoju te problematike.

Danes je pred nami revija, ki v našem, slovenskem jeziku govori o problematiki prizadetih oseb in izhaja šestkrat letno v Ljubljani na pobudo Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije. Glasilo »Naš zbornik« stopa z letošnjim januarjem v osemnajsto leto svojega izhajanja. Že ob bežnem pregledu lanskega letnika tega glasila moremo ugotoviti,

Naši otroci pišejo in rišejo in pa vsakokrat drugačna slika na platnici, pri kateri sodelujejo s svojimi likovnimi izdelki učenci osnovnih šol.

Prav poseben pomen in praktično funkcijo dobijo članki pod skupnim naslovom Privajanje in usposabljanje otrok doma. V njih je veliko uporabnih praktičnih nasvetov. Članek o nevarnostih, ki lahko otroku grozijo doma in zunaj doma, uvedejo besede, da se človek nevarnostim, ki mu celo življenje pretijo, mnogokrat lahko izogne; ker se je tega naučil v otroški dobi, odrasli so ga na nevarnost opozarjali in na osnovi lastne presoje in negativnih izkušenj si je zdrav otrok pridobil varnostne navade. Pri prizadetem otroku pa je učenje in osvajanje teh navad drugačno. In od tu dalje ustrezní članek o problemu.

Prav tako je potreben poseben prijem pri privajanju prizadetega otroka na naravne pojave, kot je sneženje in na s tem povezano smučanje, o tem v prvi, dvojni številki, kot tudi pri vključevanju v družinske praznike, kot je lahko pričakovanje novega leta in obdarovanje v tistih dneh — o tem v šesti številki glasila.

Zlasti so zanimivi članki, ki opisujejo delovanje društev in ustanov, ki so namenjena duševno prizadetim. Iz njih bralec lahko izve o konkretnih posegih, kot so lahko izvajanje zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih v Sloveniji, o ustanavljanju delavnic pod posebnimi pogoji, o prirejanju poletnih seminarjev za družine s prizadetimi otroki in o organizaciji letovanj za take družine; o raznih srečanjih, izletih in drugih prireditvah, katerih cilj je, da bi bili tudi »drugačni« čimbolj vključeni v družbo. Govor je tudi o delovnem usposabljanju, o povezavi šol s prilagojenim programom z ožjim okoljem, o pristupu in skrbi za prizadete v tujih državah, o šolskih obletnicah, letovanjih in podobno.

Vsaka številka je zanimiva, poučna in pomembna, vendar se bomo posebej ustavili le še ob dveh, zaradi naše prostorske stiske.

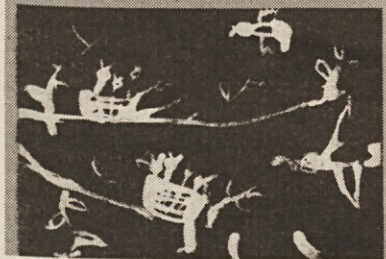
V peti številki je na temo rastemo in radi se imamo vrsta strokovnjakov razvila kopico misli in nasvetov ob dozorevanju duševno manj razvitih oseb. Kajti tudi te osebe dozorevajo tako telesno kot čustveno, imajo težave pri odraščanju, probleme s spojinostjo in postanejo nekoč odrasle z željami, ki so odraslim skupne. Ne katere teme s tem v zvezi so še pred nedavnim veljale za tabu, vendar so strokovnjaki prepričani, da bodo sicer s svojimi zapisi morda razburkali duhove, to pa še ni opravičilo, da bi o tej problematiki še molčali in se delali, kot da teh problemov ni.

Zadnja, šesta številka glasila »Naš zbornik« je posvečena dvojni manjšini. Za ilustracijo služijo lahko uredniške besede: »Prav gotovo ni lahko biti dvojna manjšina — po narodnosti in še po drugačnem duševnem razvoju.«

Ta številka namreč skuša, sicer nepopolno, kot so nepopolne ali jih sploh ni meddržavne poti sodelovanje na tem področju, prikazati nekatere probleme prizadetih za mejo, v upanju, da bo to spodbudilo še katero zamejsko pero k pisanju za skupni cilj — lepše življenje za prizadete. Ob zaključku tega pregleda lanskega letnika glasila »Naš zbornik« menimo, da je glasilo vseskozi tako, da bi moglo biti pomemben pripomoček in svetovalec vsem, ki se ukvarjajo pri nas s problemom prizadetih otrok, kljub temu, da so izhodišča ali poti, po katerih skušajo strokovnjaki pri nas in v Sloveniji izboljšati življenje prizadetih oseb, drugačna. Še posebej bi glasilo koristilo vzgojiteljem, ki sicer niso strokovno usposobljeni za vzgojo takih otrok, jih pa s podobnimi problemi sooča in preizkuša vsakodnevna praksa.

NAŠ ZBORNİK
1985, leto 18, št. 1, 2

glavna tema: 40 let razvoja

da je vsaka številka namenjena posebni glavni temi, njen naslov pa je mastno izpisan na naslovnici. Pred nami se zvrstijo v časovnem zaporedju glavne teme: 40 let razvoja, avtiistični otrok, zaposlitev, rastemo in se radi imamo ter zadnja, ki je posebej namenjena nam čez mejo dvojna manjšina.

V glavno temo, ki jo vrsta člankov naniza pod naslovom Pota možnosti, nas vsakokrat uvede začetni članek izpod peresa uredništva, ki sta mu na čelu kot odgovorni urednik dr. Ante Kotar, kot glavni urednik pa dr. Jan Ulaga. Jedru glasila — glavni temi — sledijo nekatere stalne rubrike z naslovi: Naši otroci pišejo in rišejo, Iz naših društev in ustanov, Privajanje in usposabljanje otroka doma, Starši pišejo, Strokovnjaki svetujejo.

Avtorji uvodnih člankov so dr. Ante Kotar — odgovorni urednik, Zdravko Tomažin — predsednik Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije in Marijan Pavčič. Ne bomo navajali imen vseh ostalih piscev, ki dodelujejo pri glasilu, kajti imen je preveč; že na prvi pogled pa moremo ugotoviti, da sodeluje pri glasilu veliko število strokovnjakov, ki sicer obsežno, vendar tudi preprostim ljudem razumljivo, razgrnejo vprašanja, morebitne rešitve in sploh vse, kar se lahko tiče prizadetih oseb.

Če se pomudimo pri posameznih številkah, bomo ugotovili, da gre pri temi o 40 letih razvoja za prikaz razvoja družbene skrbi za duševno prizadete v Sloveniji skozi članke piscev, ki so bili po uredniških besedah, aktivni ali celo vodilni nosilci tega razvoja po vojni. Poleg splošnih člankov o pravnih ureditvi in družbeni skrbi na splošno nam cela vrsta člankov prikazuje družbeno skrb za duševno prizadete po regijah, od Podravja, Celjske regije, Pomurja, Gorenjske in koroske regije pa do Goriške in obalnega področja. Sledijo zapisi o tiskanih besedi v skrbi za prizadete, o Društvu defektologov Slovenije v tej funkciji in še na splošno o razvoju te skrbi v Jugoslaviji. Številka je zaradi obilice materiala dvojna.

V Pismih staršev izvemo marsikaj iz vsakodnevnega življenja, težav in skrbi v družinah s prizadetim članom. Včasih tudi v tonih, ki zdaleč niso patetični, sežejo pa do srca in vesti. Neposreden doprinos otrok je rubrika

France Mihelič: Dafne in Kurent

radiotelevizija**italijanska televizija****Prvi kanal**

- 9.30 Teletideo
- 10.30 Melodrama - 3. nadaljevanje
- 11.30 Cetra Graffiti
- 12.05 Halo... kdo igra? - Opoldanski spored z Enrico Bonacorti
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Halo... kdo igra? - Zadnji poziv
- 14.15 Il mondo di Quark - dokumentarec
- 15.00 Premiatissima - kulturne aktualnosti
- 15.30 Šola in vzgoja: Podmorski gozd - dokumentarec
- 16.00 Svetovno prvenstvo v smučanju
- 17.05 Magic! - risanke
- 18.30 Italia sera: dogodki in osebnosti
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Destino di un imperatrice - film
- 22.25 Dnevnik
- 22.35 Sharf, il detective - film
- 00.15 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- 00.30 Šola in vzgoja: dokumentarec

Drugi kanal

- 9.30 Teletideo
- 11.55 Cordialmente - rubrika
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.25 Dnevnik 2 - Chip
- 13.30 Capitol - TV serija
- 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 14.35 Tandem: aktualnosti in igre
- 15.15 Tandem: Il tiro mancino

- 16.30 Pane e marmellata
- 17.40 Sereno variabile - tednik o turizmu in prostem času
- 18.30 Dnevnik 2 - Šport
- 18.40 Le strade di San Francisco - TV film
- 19.45 Dnevnik 2 - Poročila
- 20.20 Dnevnik 2 - Šport
- 20.30 Napoli milionaria - komedija v treh dejanjih
- 22.40 Primo piano: dogodki in problemi
- 23.35 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
- 23.45 Nočni kino: Le spie - film

Tretji kanal

- 12.10 Svetovno prvenstvo v smučanju
- 14.10 Jezik za vsakogar: Ruščina
- 15.10 Simfonični koncert pod vodstvom G. Gelmettija
- 16.10 Šola in vzgoja: Učinkovitost v bolnici
- 16.40 Šola in vzgoja: Corso basic - 4. del
- 17.10 Dadaumpa
- 18.10 L'Orecchiocchio - glasbena oddaja
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.10 Deželni programi
- 19.35 Po sledeh prednikov - tednik o arheologiji
- 20.05 Šola in vzgoja: Horizon
- 20.30 L. Pirandello: Pensaci Giacomo!
- 22.30 Dnevnik 3
- 23.05 Il manager: dokumentarec

jugoslovanska televizija**Ljubljana**

- 8.30 Periskop: Jame
- 9.00 Športnik Bili - 5. del risane serije
- 9.25 Kje, kam, kako med počitnicami
- 9.30 Pusti me na miru - 5. del dok. serije
- 10.30 Kaljenje Pavla Pletikosa - drama
- 11.30 Risanke
- 11.35 Gremo - naprej - film
- 17.15 Teletekst RTV Ljubljana
- 17.30 Poročila
- 17.35 Oživele strani - 3. del
- 17.55 Sokoli - 12. del
- 18.25 Obzornik ljubljanskega območja
- 18.40 Računalniški informacijski sistemi
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Vojna: Dober je sin kogarkoli - 2. del
- 21.05 Ne prezrite
- 21.15 Pod Krinko - 2. del
- 22.05 Dnevnik
- 22.15 Sibila - 1. del filma

Koper

- 14.15 TV Nvnce
- 14.20 Popi - TV film

- 14.45 Mala zgodovina glasbe
- 15.00 Prehod čez Ren - film
- 16.40 Risanke
- 17.30 Kanadska narava - dokumentarec
- 18.00 Bratje in sestre - TV film
- 18.30 Pacific international airport - TV film
- 18.55 TV novice
- 19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednje vesti: **TRST** — Srečanje predsednika Biatutija z novinarji
ŠPETER — Srečanje mladih emigrantov z odbornikom Turellom
GORICA — Padec števila prebivalcev
GORICA — Razstava o industriji na Goriškem
TIPANA — Kaseta božičnih pesmi

- 19.30 TVD Stičišče
- 19.50 Odprti prostor
- 20.30 Ljubljanske drame - 2. del
- 21.35 Znanost med obema vojnama - dokumentarec
- 22.40 TV Vse danes
- 22.50 Zgodba o grehu - film

sasebne postaje**CANALE 5**

- 9.00 Una famiglia americana - TV film
- 9.50 General Hospital - TV film
- 10.45 Facciamo un affare - kviz
- 11.15 Tuttinfamiglia - kviz
- 12.00 Bis - kviz
- 12.40 Il pranzo è servito - kviz
- 13.30 Sentieri - TV film
- 14.30 La valle dei pini - TV roman
- 16.30 Hazzard - TV film
- 17.30 Doppio slalom - kviz
- 18.00 Zero in condotta - TV film
- 18.30 C'est la vie - kviz
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Zig Zag - kviz
- 20.30 Premiatissima - variete
- 23.00 Premiere
- 23.30 Uomini d'argento - film

RETEQUATTRO

- 9.00 Destini - TV novela
- 9.40 Lucy show - TV film
- 10.00 La città dolente - film
- 11.45 Magazine
- 12.15 Mammy fa per tutti - TV film
- 12.45 Ciao ciao - risanke
- 14.15 Destini - TV novela
- 15.00 Agua viva - TV film
- 15.50 I bambini ci guardano - film
- 17.50 Lucy show - TV film
- 18.20 Ai confini della notte - TV roman
- 18.50 I Ryan - TV film
- 19.30 Febbre d'amore - TV roman
- 20.30 Il Buon Paese - nagradna oddaja
- 23.00 Agente speciale - TV film
- 24.00 Mod Squad - TV film

ITALIA 1

- 8.30 Gli eroi di Hogan - TV film
- 9.50 La casa nella prateria - TV film
- 9.40 Fantasilandia - TV film
- 10.30 Wonder Woman - TV film
- 11.30 Quincy - TV film
- 12.30 L'uomo da sei milioni di dollari - TV film
- 13.30 Help - kviz
- 14.15 Dee Jay Television
- 15.00 Chips - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam - risanke

- 17.50 La casa nella prateria - TV film
- 18.50 Gioco delle coppie - kviz
- 19.30 La famiglia Adams - TV film
- 20.00 Memole, dolce Memole - risanka
- 20.30 American Graffiti - film
- 22.45 A tutto campo - tednik
- 23.45 Rugby NFL

TELEPADOVA

- 14.05 Una nuova stagione - TV film
- 15.05 Proposte commerciali
- 15.10 Con affetto tuo Sidney - TV film
- 15.40 Proposte commerciali
- 16.10 TV film
- 16.55 Gordian - risanke
- 17.55 La tata e il professore - TV film

18.25 Leonela - TV film

- 19.30 TV film
- 20.25 Paura d'amare - film
- 22.00 Leonela - TV film
- 23.15 Filmiski program
- 23.25 Destinazione Mongolia - film
- TRIVENETA**
- 14.00 Taxi driver - TV film
- 15.00 Monitor
- 15.30 La vendetta di Bruce Lee - film
- 17.00 Hugo il re del judo - risanke
- 17.30 Sampei - risanke
- 18.00 Filmiski program
- 19.00 Govorimo o ribolovu
- 20.15 Ecologia del delitto - film
- 22.00 Combat - TV film
- 23.00 Questa è la mia vita - film

TELEFRIULI

- 12.30 Dick Van Dyke - TV film
- 13.00 Lamù - risanke
- 13.30 Seniorita Andrea - TV film
- 14.30 Lamù - risanke
- 15.30 Musicale
- 17.30 Natura canadese - dokumentarec
- 18.30 Regione verde
- 19.00 Telefriuli sera
- 19.30 Seniorita Andrea - TV film
- 20.30 Variete
- 22.15 Telefriuli notte
- 22.45 Doppio gioco a San Francisco

radio**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše; Koledarček; 7.40 Pravljičica - Narodnozabavna glasba; 8.10 Almanah: Na goriškem valu; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Pisani listi: Poljudno čtivo - Sestanek ob 12.00 - Lahka glasba; 13.20 Naša pesem 1984: moški zbor »Vres« s Prevalj, nato: Glasbena priloga; 14.10 Čas in prostor: Povejmo v živo!; 15.00 Mladinski pas: Iz filmskega sveta; 16.00 Zbornik: Iz zakladnice pripovedništva, nato: Glasbene skice; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

**RADIO KOPER
(Slovenski program)**

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis, ep; 6.45 Cestne informacije, objave; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 13.00 Danes na valu Radio Koper; 15.00 Mladinska oddaja, Pesem tedna; 15.00 Človek v človeku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

**RADIO KOPER
(Italijanski program)**

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 16.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00 Cordialmente vostri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Prost vstop; 11.00 Hit parade; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.40 Danes bomo govorili o...; 14.33 Poročila v nemščini; Popoldanski spored: Glasba - Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 15.45 Glasbeno popoldne; 16.00 Radijski order; 16.15 La Vera Romagna; 17.45 Alta fedeltà; 18.10 Evergreen; 20.00 Nočni spored.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.45 Včeraj v parlamentu; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Radio anch'io: popevke; 11.10 Pronto quiz; 11.30 Hlapec Jernej in njegova pravica - 10. epizoda; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 13.56 Turistične informacije; 15.03 Radio 1 - za vsakogar: politične aktualnosti; 16.00 Il Paginone; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Evropski objektiv; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet - Motorji; 19.25 Verska rubrika; 19.30 Na naših trgih; 19.35 Audiobox Lucus; 20.00 Fomit - Cetra predstavlja; 20.30 Skrivnostna sredozemska vojna; 21.03 Ljudska simfonična sezona; 22.49 Danes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Otroštvo: kako, zakaj...; 8.05 Napoved programov; 8.48 Andrea - 5. nadalj.; 9.10 Prečitamo tretjo stran časopisov; 9.32 Salviamo la faccia; 10.13 Mulini a vento - radijska fantazija; 10.30 Radio 2 - 3131; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 12.45 Discogame tre; 15.00 Popoldanski spored; 16.00 Znani romani; 16.35 Mladina danes; 17.32 Radijski order; 18.00 Mastro Don Gesualdo; 18.32 Glasbena oddaja; 19.50 Kulturna oddaja; 21.00 Radio 2 - jazz; 21.30 Radio 2 - 3131, nočni spored; 22.20 Parlamentarna panorama.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo, Pot elektrike od elektrarne do potrošnika; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 21.00 Na današnji dan; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Amaterski zbori tekmujejo; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 14.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noch, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.10 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturn; 23.05 Nordring rendez vous.

Avtomobilisti na Goriškem ohranili visoko stopnjo discipliniranosti

Število prometnih nesreč in prekrškov v mejah poprečja

Avtomobilisti in drugi udeleženci v prometu na Goriškem so tudi v lanskem letu ohranili razmeroma visoko stopnjo discipliniranosti. Splošno stanje, ki ga je mogoče izluščiti na podlagi točnih statističnih podatkov (čeprav se javlja tudi manjša odstopanja), kaže na to, da smo ostali v okviru dolgoletnega povprečja; nismo nič slabši, a na žalost tudi boljši ne. Taka je ocena, ki jo je na vsakoletnem srečanju z novinarji podal poveljnik prometne policije za Goriško Giuseppe De Menech.

Obhodnice prometne policije, ki so lani razširile dejavnost tudi na območju avtoceste (odsek od Moščenic do Portogruara) so posredovala v 645 prometnih nesrečah (leto prej 818). V tem številu pa niso vključene nesreče na avtocesti. Nesreč s smrtnim izidom je bilo 19 (leto prej 15), umrlo je 19 oseb. V 392 primerih so bile ranjene osebe; vseh poškodovancev je bilo 549 (enako število kakor leto poprej). V 234 primerih pa je šlo samo za gmatno škodo.

V letu dni so policijske obhodnice ugotovile 18.429 prekrškov (leto poprej 20.026), skupni znesek denarnih sankcij pa je dosegel 413 milijonov lir (526 milijonov lir). Manjša je bila, kot kaže, uporaba avtoveloxa, saj so ugotovili »samo« 337 kršilcev (868) med avtomobilisti in drugimi udeleženci v prometu ter 337 (430) med vozniki industrijskih vozil. U-

gotovili so nadalje 856 kršitev (989) davčnih oziroma finančnih predpisov, zlasti glede prevoza različnega blaga. Drugi ugotovljeni prekrški so v glavnem v mejah letnega povprečja. Med opravljanjem zadolžitve so obhodnice prometne policije prevozile skoraj 334 tisoč kilometrov (leta 1984 pa 348 tisoč).

Toliko o splošni dejavnosti. Vendar pa je v zadnjem času, kakor je bilo poudarjeno na srečanju, prišlo do znatnih sprememb glede vzrokov nesreč in starosti povzročiteljev. Iz podrobne analize podatkov izhaja, da so največ nesreč zakrivilo vozniki srednje starosti, med 40. in 50. letom, sledijo tisti med 30. in 40. letom in nato mlajši, od 18. do 30. leta, ki pa imajo kot kaže, visoko sposobnost hitro in primerno reagirati v primeru nesreče in seveda s tem znatno omejiti posledice nesreče same.

Pri prometni policiji vodijo tudi točno evidenco o vzrokih nesreč. In prav tu je prišlo v zadnjem letu do bistvene spremembe. Na prvem mestu ni več neprimerna hitrost, ampak neupoštevanje pravil o prednostni vožnji, kot tretji razlog se navaja neupoštevanje splošnega pravila o tem, da se morajo vozniki držati čim bolj na desni strani cestišča.

Poveljnik De Menech je v pogovoru z novinarji poudaril, kako se je na področju statistike nesreč prav v lanskem letu pojavil nov element,

ki mu skušajo posvetiti čimveč pozornosti: narašča namreč število prometnih nesreč vsled neugodnih vremenskih pogojev in zlasti splošnega cestnišča, ob dežju oziroma poldici. Na ta pojav so že opozorili državno podjetje za ceste (ANAS) in tudi nakazali možne rešitve (brazdanje asfaltna prevleke).

Positiven pa je obračun glede tako imenovanega težkega tovornega prometa na Goriškem, kljub temu, da drži preko pokrajinskega teritorija vrsta zelo pomembnih cestnih povezav. Nesreč, v katerih so bila udeležena tovorna (industrijska) vozila,

je bilo ugotovljenih zelo malo! Prav gotovo je to tudi posledica zelo strogega nadzorstva in preventivnih ukrepov, ki jih organi prometne policije izvajajo v zadnjem obdobju.

Nasplošno torej za še kar ugoden obračun enoletne dejavnosti osebja prometne policije, ki je v zadnjem času skoraj v celoti uspelo zapolniti vrzeli v organiku in ki so ji bili v zadnjem času dodeljeni tudi sodobni tehnični pripomočki. Eden takih je recimo naprava za merjenje izpušnih plinov (obacimeter), naprava, ki jo bodo pričeli uporabljati že čez kakšen teden.

Na prehodu pri Štandrežu zaplenili 9.000 kg cigaret

Na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu so finančni stražniki včeraj dopoldne zaplenili tovornjak TIR, naložen s približno 9.000 kg tujih cigaret, tihotapskega izvora. Tovornjak vlačilec modenske registracije je pripeljal iz Jugoslavije, tovor pa je menda prevzel v Grčiji.

Menda je bil tovornjak dva ali tri dni ustavljen na parkirnem prostoru na jugoslovanski strani mejnega prehoda in prav to naj bi bilo povod za podrobnejši pregled, ki je pripeljal do odkritja cigaret, ki so bile seveda zaplenjene skupaj s tovornjakom. Tihotapski tovor je bil deloma zakrit z vrečami umetne hrane. Soferja tovornjaka, ki je menda pobegnil, še iščejo; včeraj dopoldne pa so zaslišali dva lastnika tovornjaka. Imen žal pristojni organi niso sporočili, ker da je še v teku preiskava. Prav tako niso znane podrobnosti, kam je bil tovor namenjen. Po daljšem obdobju je to ponovni primer tihotapstva velikih pošilk cigaret preko mejnih prehodov na Goriškem. Pred leti, kakor se bralci prav gotovo spominjajo, so prišli carinski organi na sled pravcati tihotapski mreži, ki ji je preko šempetrskega mejnega pre-

hoda uspelo pripeljati kar nekaj tovorov. Menda gre tokrat za podobno organizacijo.

DANES V TRŽIČU

Pogovor o razvoju pristanišča

Na sedežu posebne ustanove za tržiško pristanišče bo danes, ob 11.30, se-stanek predstavnikov različnih gospodarskih združenj, katerih dejavnost je v celoti ali deloma povezana s pristaniščem. Govor bo o rezultatih poslovanja v lanskem letu, o pomanjkljivostih, ki so prišle posebej na dan ob koncu leta, ob povečanem prometu ter o načrtih, ki naj bi pristanišču zagotovili nadaljnje možnosti razvoja.

Prenovljen sedež CISL

V Ul. Roma 20 v Gorici bodo v soboto, 18. januarja odprli prenovljene prostore sedeža sindikalne zveze CISL. Ob tej priložnosti bodo tudi poimenovali konferenčno sobo po Rolandu Cianu. Slovesnost bo ob 11. uri.

Od ponedeljka razdeljevanje bencinskih bonov proste cone

Bencinske bone proste cone bomo končno dobili. Pričeli jih bodo razdeljevati v ponedeljek, 20. januarja, v običajnih pisarnah v Gorici (sedež avtoklub na Tržaški cesti), Krminu, Gradišču ob Soči, Gradežu, Tržiču in Ronkah.

Ker je bil zakon o prosti coni podaljšan bo razdeljevanje kontingentov potekalo na isti način kot doslej. Kontingenti bodo različni za prvo področje v katerega spadajo Gorica in Sovodnje, manjši pa za vse ostale občine pokrajine. Zasedaj bodo razdelili približno polovico celoletnega kontingenta. Drugi obrok pride na vrsto konec pomladi.

Avtomobili do 11 konjskih sil bodo dobili 330 litrov (Gorica in Sovodnje) oziroma 180 litrov (druge občine). Avtomobili z več kot 11 konjskimi silami dobijo 450 oziroma 240 litrov. Vozila za posebno uporabo dobijo, do 11. k.s., 420 oziroma 240 litrov, z več kot 11. k.s. pa 600 oziroma 330 litrov. Vozila na nafto dobijo 600 oziroma 420 litrov. Za tovornjake z več kot 80 stoti nosilnosti pa je kontingent kot sledi: za vozila označena C/P 5.100 litrov oziroma 3.540 litrov; za vozila označena C/T pa 7.500 oziroma 5.220 litrov.

Kdor je že lani dobival bencinske bone jih bo lahko pričel dvigati že v ponedeljek, 20. januarja. Uporabnikov v tej kategoriji je 41.500. Kdor pa ima novo vozilo in lani sploh ni dobival bencina proste cone (teh je približno tisoč) bo dobil bone šele od 20. februarja. Pripominjamo, da vsa družina dobil bone le za en avtomobil, pa čeprav jih poseduje več.

Rop v tobakarni

Mladenič oborožen s pištolo, kasneje se je izkazalo, da je šlo za igrarico, je sinoči nekaj pred 18. uro, oropal tobakarno v Ulici 9. avgusta v Gorici nasproti cerkve Srca Jezusovega. Na vogalu Ulice Angiolina, kjer ga je neka oseba skušala zadržati, je ropar izgubil igrarico in tudi denar (okrog 200.000 lir). Uspelo pa mu je zaenkrat zbežati.

S čekom čez mejo

V težavah se je na mejnem prehodu v Štandrežu znašel italijanski državljan. Pri sebi je imel namreč ček za sto milijonov lir. Imena žal niso sporočili.

Občinski odbor o rajonskih svetih

Občinski svet v Gorici bo spet zasedal v ponedeljek, 27. januarja. To so sklenili na seji občinskega odbora. Morda bo takrat prišlo do imenovanja upraviteljev nekaterih podjetij občinskega značaja, o katerih teče razprava v večinskih strankah že več mesecev. Na tej seji so pažnjo posvetili vprašanjem rajonskih svetov. Predlagali so tem svetom, da bi v svojo režijo sprejeli čiščenje javnih zelenih površin in gredic, Gre za poskusno fazo. Rajonskim svetom so namenili tudi denar iz posebnega sklada. Kmalu bodo sklicali predsednike teh svetov.

Deželni kongres FIOM-CGIL

V Tržiču, na sedežu sindikata kovinarjev (FLM), se je včeraj začel deželni kongres sindikata FIOM-CGIL. Kongres se bo nadaljeval in zaključil danes. Napovedane so precejšnje spremembe v vodstvu sindikata na deželni ravni. Dosedanega deželnega tajnika Carla Capozza, ki pripada komunistični komponenti, naj bi zamenjal kandidat iz vrst socialistične komponente.

Kongres sodi v okvir priprav na deželni kongres sindikalne zveze CGIL, ki bo prihodnji teden v Gradežu.

● V nedeljo, 19. januarja, ob 10.30, bodo v Ločniku, v Ul. Bersaglieri 5, odprli socialni center in ambulantno Združenja prostovoljcev »La Salute«.

razna obvestila

Tečaj prve pomoči pripravlja Društvo krvodajalcev v Sovodnjem v sodelovanju s KD Skala Gabrje. Tečaj se bo pričel 22. januarja in bo potekal v večernih urah na sedežu KD Skala. Prijave in pojasnila pri odbornikih društva.

kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »Sono un fenomeno paranormale«.
CORSO 18.00—22.00 »Commando«.
Prepovedano mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 »Miranda«.
Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.50 — 22.00 »Joan Luis«.
COMUNALE 18.00 — 22.00 »Ballando con uno sconosciuto«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 — 20.00 »Bolero«;
20.15 »Črni petek za gangsterje«.
SVOBODA 19.30 »Ognjene ulice«;
21.30 »Poletno zapeljevanje«
DESKLE 19.30 »Hoja v senci«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
San Giusto, Korzo Italia 244, tel.: 83538

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Antonio, Ul. Romana 147, tel.: 40497.

Podrli bodo še eno stavbo in zgradili novo kar šestnadstropno

Goriški Korzo počasi spreminja srednjeevropsko lice

V zadnjem času je marsikje Gorica spremenila svoje zunanje lice. Tu pa tam so bili zgrajeni nebotičniki. Marsikje je stavba z modernimi arhitektonskimi prijemi bila zgrajena na mestu stare stavbe zgrajene morda še pred prvo vojno. V več krajih, kjer so prej bila polja in vrtovi so zrastle stolpnice. Gorica je pridobila v zadnjih štiridesetih letih več kot polovico sedanje stanovanjske površine, pa čeprav je prebivalstvo ostalo na isti ravni kot takoj po vojni, oziroma ga je manj, kot smo v našem dnevniku lahko že brali.

In vendarle, vsakomur od nas, ki smo vajeni gledati ob naših sprehodih to ali ono stavbo, je žal, ko izvedemo, da bodo kaj podrli in namesto te stavbe v srednjeevropskem stilu zgradili nekaj novega, ki mu bodo dali pečat moderni arhitekti.

Tako je bilo tudi na zadnji seji občinskega sveta, ko je odbornik za urbanistiko inž. Nicolò Fornasir predlagal v odobritev lotizacijo zemljišča na Korzu Italia. Stavbo, ki je označena s številko 119, in ki je last gradbenikov Giordana in Claudia Makuca, bodo podrli. Namesto dvonadstropne stavbe (prilicje in prvo nadstropje) zgrajene v stilu arhitektov avstro-ogrske monarhije bodo zgradili šestnadstropno stavbo (prilicje in

pet nadstropij), ki bo segala na dvorišče kar za trinajst metrov. Busolini ter Druca sta menila, da je škoda podreti staro stavbo (ta je že več let zapuščena, omet je že izpraskan s procelja), ki odraža staro arhitekturo. Liberallec D. Fornasir je dvomil da bi lahko v šestanajst metrov in pol višine stlačili šest nadstropij. Socialist Brunello je menil, da ni moč ovirati sodobnih arhitektonskih prijemov in potrebe. Sklep je bil sprejet z večino glasov.

Ob vsem tem smo prisiljeni na ne-

katera razmišljanja o našem korzu, ki ima danes naziv Korzo Italia. Ta široka in lepa prometna ulica, ki nam jo marsikdo zavida že takoj kot pride v mestu s furlanske strani, je bila potegnjena v začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko so Avstrijci zgradili železnico Dunaj - Videm - Trst. Furlanija je takrat bila še avstrijska, v sklopu Beneško-lombardijskega kraljestva. Gorica je takrat dobila kolodvor. Mesto se je takrat nehalo nekje pri današnji Garibaldijevi kavarni. Avstrijski arhitekti so spe-

ljali novo široko ulico iz mesta do kolodvoza, upoštevajoč podobne ureditve v glavnem mestu monarhije. Pridobili smo široko in lepo alejo, ki je bila poimenovana po cesarju Francu Jožefu. Ob njej so pričeli graditi lepe gosposke vile in tudi večje stavbe z dvema ali tremi nadstropji. Za gradnjo marsikatero so poskrbeli slovenski gradbeni podjetniki, ki so takrat v Gorici igrali veliko vlogo. Marsikatero stavbo je dal zgraditi kak slovenski bogataš. Gorica je tako pridobila zelo lepo in za tiste čase (ter gotovo tudi za sedanje) sodobno alejo.

Po prvi svetovni vojni so bile nekatere med njo od granat zadete stavbe popravljene ne da bi spremenile zunanji izgled. Po drugi pa je bil najprej, namesto prejšnjega zabavišča na vogalu korza z Ulico Arcadi, zgrajen nebotičnik. Kasneje je še kaka stara stavba pustila mesto visoki zgradbi. Na marsikaterem praznem prostoru je bila zgrajena stavba s sodobnimi strukturami. Najhuje je bilo v zadnjem desetletju. Na vogalu korza z Ulico 24. maja so podrli vilo in gradili petnadstropno stavbo. Prav tako je stanovanjska vila pustila mesto Palace hotelu. In še, večjo stavbo so zgradili prav nasproti tega hotela. Če pogledamo dalje od spominskega parka je bila podrt

Vila Concordia, v kateri so še do pred nekaj leti bile slovenske nune. Spominjamo se, kako je neka občinska svetovalka protestirala ker so izruli dve veliki drevesi takrat ko so zgradili garažo Aguzzoni.

Skratka, na tej strani Korza Italia je bilo več starih stavb podrtih zgrajene so bile nove. Sedaj je na vrsti še tista o kateri je tekla beseda v občinskem svetu. Na drugi strani korza pa so lastniki stavbe ohranili in v zadnjih letih prenovili zunanje lice, tako da so danes vse, razen ene same, vsaj kar se tiče zunanjega videza takšne kot so bile pred prvo svetovno vojno. Razen ene, ki so jo pred kratkim oblekli v neko nemogočo roza barvo in ki kviri videz celotnemu okolju.

Najpomembnejša goriška ulica, ki v zadnjem času pridobiva na pomenu, ima torej dvojni aspekt. Na eni strani ohranitev starega, na drugi nekaj novega. Najbrž ni niti moč temu oporekati. Podobne reči se dogajajo tudi v drugih mestih. Arhitekti vsake dobe hočejo nekaj dati svojemu mestu. Vsaka doba bo nekaj zapustila potomcem. Vendar pa romantiki bomo ostali s kančkom grenkobe. Saj vendar, vsakokrat ko podrejo staro stavbo, gredo z njo tudi naši spomini. (mw)

V izdaji DZS in založbe Lipa

Vsestransko zanimiv Londonski dnevnik Izidorja Cankarja

Državna založba Slovenije in Založba Lipa iz Kopra sta izdali medvojni dnevnik znanega umetnostnega zgodovinarja in tudi političnega delavca, Izidorja Cankarja, in sicer v »tiskani« in »pisani« obliki. Ena od knjižic v ovitku je namreč kopija rokopisa, druga pa je knjižni prepis opremljen z številnimi in bogatimi opombami in pojasnitvami. Vsekakor zanimiva izdaja, ki je po eni strani dokument, po drugi strani pa ne nazadnje še eno pričevanje o izjemno pomembnem kulturnem delavcu v obdobju med obema vojnama in tudi kasneje. Izidor Cankar je (bil) namreč utemeljitelj umetnostno-zgodovinske vede na slovenskem, saj po študiju na Dunaju z obsežnim delom »Zgodovina likovne umetnosti v Zapadni Evropi« je tudi slovensko tovrstno prizadevanje priključil evropskim miselnim gibanjem in nivojem, oziroma ga povezal v širšo celoto, ki tudi z naše strani odslej enakovredno prispeva svoj delež širši raziskovalni in opredeljevalni dejavnosti.

Mimo tega je bil Izidor Cankar nenavadno široka kulturna osebnost, pisatelj, esejist in vsestranski pobudnik: med drugim urednik »Doma in sveta«, urednik »Slovenca«, prvi urednik Slovenskega biografskega leksikona, urejevalec zbranih del svojega bratranca Ivana Cankarja, leta 1933 ustanovitelj slovenskega PEN kluba, pa tudi veleposlanik v Argentini, po vojni pa tudi v Grčiji, eden od pobudnikov gradnje Moderne galerije in član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Pri vsem tem je zanimivo, da je diplomiral najprej teologijo, kasneje pa se je praktično in teoretično posvetil umetnostni zgodovini kakor tudi javnemu (kulturnemu) udejstvovanju.

Londonski dnevnik očitno z datumoma 29. julij 1944 in 14. februarj 1945 govori o Cankarjevi aktivnosti v kraljevi vladi Ivana Šubašića, v kateri je bil minister za prosveto, pošto in telegraf. Z natančno dnevno pozornostjo spremljan dnevnik izpostavlja resnico in značaj tako imenovane dnevne politike, ki pač iz trenutka v trenutek, iz vzgiba v vzgib, prodira proti svojim ciljem, premaguje nešteto sprotnih variant, ki včasih megljivo jasne opredeljuje in odločuje. V tem smislu preseneča nešteto variant o novi Jugoslaviji, katere nastanek se poraja med že polariziranimi bregovima — kasnejše »blokvske« politike — slednja se poigrava z interesnimi sferami in pa stokrat pretehtano odločitvijo zapadne invazije — in pa vse večjim razkorakom med rastočo močjo Titove Jugoslavije in njene nove ureditve ter vse bolj absurde vloge odmaknjene kralja in njegove londonske vlade. Po Izidorju Cankarju zaveznikom vse večja Titova moč ni po godu, zato ves čas zahtevajo

združitev obeh vlad, Šubašićeve in AVNOJ, pri čemer je Tito nedvomno mojstrsko odigral diplomatsko bitko med neusmiljenimi čerami takratnih danosti. V prvi vrsti ni zapustil nacionalnega ozemlja — kar se zdi v prerezu ostalih nepreglednih faktorjev verjetno odločilna postavka — zato mora Šubašić k njemu na pogovore in ne obratno, tako da je med vsemi številnimi variantami bodoče Jugoslavije in njenih meja ter njene ureditve na koncu koncev tudi Churchill dal svoj glas najmočnejšemu gibanju in odtegnil roke od Draže Mihajlovića, ki se je zdel s svojim direktnim zavezništvo s hiterjansko Nemčijo vse manj zanesljiva in že načelno dvomljiva postavka bodoče Evrope ali vsaj zasilne jasnosti na razrušenem Balkanu. Isto misel je mnogo prej osvojil tudi Izidor Cankar, za katerega je bila neposredna navezanost sicer močnega dela domobranskega, ustaškega in četniškega gibanja na okupatorske sile tisti odločilni faktor, ki mu je preprečeval izstop iz londonske kraljeve vlade. Še več: v Rimu je pri predstavnikih Slovenske ljudske stranke zastavljal ves svoj vpliv, da bi prišlo pravočasno do tiste narodne sprave, ki bi ob nastopu zaveznikov pač preprečila razdelitev Jugoslovnanov in Slovencev na tiste, ki so na strani okupatorjevih sil in tiste, ki so si že zdavnaj izbrale drugo in drugačno pot. Seveda so bili vsi takšni napor zamen, geslo »do konca« je kot vedno v zgodovini zmagalo tudi tokrat, Izidor Cankar pa se je neposredno po zaključnih operacijah vrnil domov in prevzel mesto veleposlanika v Grčiji.

Kljub temu da je mogoče tudi pri sicer treznem in celo zelo razumskem Cankarju opaziti veliko mero idealizma, ki pa je bil v tistih časih seveda globlje in širše pogojen — nova Jugoslavija naj bi namreč prav gotovo rešila stara neresena vprašanja in to z lahkoto: decentralizacijo, konec srbsko-hrvatskega spora, nacionalno enotnost, konec korupcije, rešitev makedonskega vprašanja oziroma zveza z Bolgarijo, pridobitev nacionalnega ozemlja, konec gospodarskega izkoriščanja posebnih delov države — je dnevnik poučen primer, kako v danih prelomnih trenutkih opredeljuje niso tako preproste kot je to videti deset ali dvajset let kasneje, kar pomeni, da velja to dejstvo upoštevati z razumevanjem in ne fanatizmom; in pa da konec koncev prode v novo zgodovino tisto gibanje ali tista misel, ki je oprta na širše razvojne postavke; te objektivizirajo izbrano politično in človeško zamisel, ne glede na značaj posameznih subjektivnih pobud. V tej luči je Cankarjev zapis zanimivo in dovolj poučno znanstveno branje.

JANEZ POVŠE

V teku priprave na Pozorje 86

Za 31. jugoslovanske gledališke igre v Novem Sadu, začele se bodo 26. maja, je petdeset gledališč iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin prijavilo 75 predstav. V poročilu iz Novega Sada je zapisano, da je to po številu gledališč in prijavljenih predstavah eno izmed rekordnih let vse od ustanovitve jugoslovanskih gledaliških iger. Iz Slovenije se je prijavilo pet gledališč s sedmimi predstavami.

Med prijavljenimi 60 originalnimi besedili jih je kar 57 sodobnih in le tri so klasična. Posebno pozornost pa zaslužijo podatek, da je kar osem gledaliških ansamblov prijavilo predstavo »Veliki briljantni valček« avtorja Draga Jančarja.

Prvo selekcijo bodo opravile republiške komisije, glavni selektor Vasja Predan pa bo oblikoval dokončni predlog repertoarja za Pozorje 86.

V TV oddaji Odprta meja Ljudska magija

Od ponedeljka do (vključno) petka bo TV Koper predvajala v sklopu oddaje Odprta meja, serijo prispevkov tržaškega režiserja Marka Sosiča. Naslov kratkih programov je dokaj mikaven: LJUDSKA MAGIJA.

Marko Sosič se je s pomočjo mlade raziskovalke Kristine Kovacic približal že skoraj pozabljenemu času, ko je čaranje služilo namesto zdravnika, ali ko si lahko s šepcem domače magije pomagal otroku na svet. V prvih krajših prispevkih, dokumentarno - igranih filmih, je režiser opisal primere zdravljenja grla in bronhitisa, zdravljenje ječmena ter odnose med magijo in živalskim svetom (omejil se je na krave in na vraže o mleku). Četrto

oddajo je posvetil kači v ljudski magiji, medtem ko je zaključek ciklusa prepustil porodnokrtnim običajem.

LJUDSKO MAGIJO je omogočila televizijska agencija Alpe Adria iz Trsta, pri realizaciji oddaj pa so sodelovali snemalci Miran Hrovatin, tonski snemalci Pavel Hrovatin in njegov asistent Ivo Tul. Montažo je v Kopru realizirala Jolanda Grandio.

Igrali so Katja Sosič, Drago Gorup, Melita Matalan, Cristina Pahor, Malka Gušić, Alda Sosič in mali Luka Perić. Pri oddajah je sodelovala tudi folklorna skupina »Stu ledi«, Lucija Hrovatin pa je za špiro LJUDSKE MAGIJE »pričarala« res svojevrstno zdravljenje.

Iz likovnih galerij

Kitajski slikar v Tribbiu

Kitajski slikar Ženži wei je po letih sicer mlad, rodil se je pred 32 leti v Šangaju, vendar ima za seboj že razmeroma dolgo ustvarjalno dobo. Najprej kot risar in nato kot slikar je začel že malone v otroških letih. Tržaška publika se je začela z njim spoznavati že pred leti in sicer v galeriji Il Tribbio, kjer je kitajski gost razstavljal najprej svoje risbe, nato svoja olja. Sedaj se je mojster ponovno predstavil s samostojno razstavo v isti galeriji, kjer je dal na ogled svojo bero zadnjih dveh ali celo treh let.

Tokrat se je Ženži wei predstavil dokaj spremenjen, vendar je mojster predrugačen v glavnem v načinu slikarja, torej v tehniki in le nekoliko tudi v motiviki. Vtem ko so bile pred nekaj leti njegove risbe zelo dobre, nekoliko lahkotne, so njegova olja kazala bolj težko, ne vedno spretno roko. Njegova sedanja olja — na razstavo jih je prinesel kakih 20 — pa dokazujejo velik razvoj, ki je očiten posebno pri njegovi osrednji motiviki, ko prikazuje kitajsko pokrajino nekako v slogu tako imenovane južnokitajske šole. V mišlih imamo njegova olja »Pišina«, »Pozabljeni kraj«, »Polet skozi dolino«, »Besede izumrejo« in »Zadnja

svetloba«, kjer mojster upodablja visoka in nekako prisiljena strma kitajska gorovja, kjer se po dolinah med grebeni vlečejo meglice, ki so ponekod tako redke, da se skozi nje opazajo obrisi posameznih gora, posameznih dolin. Gorovje mojster prikazuje v zelo temnih, mračnih barvah z nekaj rjavozelenim odtenskom, kjer pride belina meglice še bolj do izraza in kjer se npr. v sliki »Mali tempelj« levo vidi skupina mostanskih zgradb, ki jih obseva neka svetloba, za katero ne vemo od kod prihaja.

Če je kitajska pokrajina osrednji mojstrov motiv, je dal tokrat na ogled tudi nekaj motivno drugačnih del kot na primer več slik s človeškimi podobami. V olju »Nostalgija« upodablja dve dekleti, ki vsekakor nista Kitajki in je posebno pri enem obrazu skušal in vsekakor tudi uspel upodobiti zares lepo, blago in trajno žensko lepoto. Posebno izrazite so pri tem dekletu oči. Isto bi mogli reči za olje »Zaščita«, kjer je mojster upodobil mater, ki prižema k sebi otroka. Zelo lepo in hkrati zgovorno je delo »Nedolžnost«, na katerem vidimo štiri gole deklice treh - štirih let, z obrazov katerih veje nekakšno presenečenje. Zanimivo je tudi lepo

olje z naslovom »Na meji«, ki prikazuje mogočno močno razvejeno drevo, ki naj bi rastle nekako »na koncu sveta«, seveda v smislu starega, recimo predkolumbijskega dojemanja Zemlje. Prav tako zanimivo je olje z naslovom »Neurje«, kjer vidimo dreve, naselje in tudi potnika na cesti, nekako skozi dež, skozi zrak, ki bi bil poln vode.

Kot smo že omenili, uporablja kitajski likovni mojster zelo temne, rekli bi že mrakobne barve, ki imajo vedno nekako zeleno-rjavo osnovo. Enako mračno barvo je ženiži wei uporabljal tudi pred leti, vendar se njegovo sedanje slikanje razlikuje od prejšnjega po tem, da potez s čopičem skoro ne opaziš, ker se barva, ker se olje nekako zlije.

Za konec še dve značilnosti kitajskega gosta: na vseh svojih slikah, ki prikazujejo kitajsko pokrajino, mojster doda na nebo luno, najčese v komaj opaznem krajcu, nikoli pa ne v sčipu, skoraj na vsaki sliki je tudi krajša ali daljša beležka, seveda v kitajskih pismenkah.

Vsekakor je sedanja razstava kitajskega slikarja zanimiva in tudi najboljše od vseh, kar jih je imel v Trstu. Trajala bo do konca meseca. (Fre)

Ob branju zadnje številke Zaliva Utrinki o neki metodi

V zadnji številki Zaliva se Boris Pahor loti nekaterih tržaških književnikov in kulturnih delavcev. Obdela pa jih z metodo, ki ni najbolj simpatična. Ne mislimo tu, da ne bi smel kdo komu ugovarjati, da ne sme z njim polemizirati. Nasprotno, kresanje stališč deluje blagodejno. Antipatično je, če nekdo daje oznake na podlagi dveh odstavkov. Če nekdo komu pripisuje vrsto grehov samo zato, ker je v njegovih besedah našel izjave, s katerimi se ne strinja. To se nam nikakor ne zdi metoda kulturne polemike. Površne diskvalifikacije so slabo in prav nič plemenito orodje.

Recimo. Boris Pahor pravi, da je Mariju Čuku politična kariera gotovo zagotovljena, ker se pač obrača po modi, ker je prisrčan veljavnemu političnemu kurzu, a se hkrati spogleduje po drugih, vendar previdno, ker ne ve, če bodo uspeli.

Čemu pa je Čuk tako brez hrbtenice; karierist, ki spretno krmari po najugodnejšem vetru? Zato ker je ob Cankarjevi tribuni napisal, da nekateri s »stabu temami« špekulirajo in jih uporabljajo v namene, ki niso prav nič umetniški, ampak v umetnost preoblečene misli, ki želijo v prvi vrsti povečati tistega, ki jih izreče.

Ker po drugi strani Čuk piše, da je dolžnost umetnosti pisati o kočljivih stvarih (to se Pahorju zdi v nasprotju s prvo Čukovo trditvijo)?

Ker negoduje, da je bil od zamejskih ustvarjalcev povabljen na tribuno v Cankarjevem domu samo Boris Pahor?

Zasluži Čuk za te trditve diskvalifikacije?

Čuk v bistvu ne pravi, da se o kočljivih zadevah ne sme pisati in to odkrito. Pravi le, da so škodljive špekulacije z njimi. Špekulacije navadno ne izvirajo pri piscih, ki odkrito to temo načenjajo, ampak pri marsikomu, ki potem nastavi še svoj lonček, da tudi on kaj iz polemike pobere (seveda zase).

Odreka Čuk Pahorju pravico, da nastopa na javnih tribunah v Sloveniji? Nikakor. Kot član Društva slovenskih pisateljev pa se praviloma poteguje za to, da bi iz našega konca upoštevali več glasov. Pri tem seveda ne pravi, da bi morali to biti glasovi nekega režima.

Režim. Piscu pričujoča članka Boris Pahor spretno podtakne režimsko-ideološko pamet. Sprašuje se, kakšno sožitje je lahko med pravim pesnikom s pravili nekega (komunističnega) katekizma. Od kod ta Mermoljeva strankarska zaplankanost? Ker je v članku v tržaškem Delu zapisal, da se z določenimi Pahorjevimi političnimi tezami ne strinja. Šlo je za kratek odstavek. Vendar si Pahor pomaga še z drugimi članki in odstavki iz Dela, ki jih nisem napisal jaz in mi potem očita zaplankanost, ker se pač družim z določenimi tovariši. Priznam, da se ne sramujem biti v določenih družbi in niti ne pisati v Delo. In niti ne objaviti svoj članek ob člankih, ki napadajo Borisa Pahorja. Za to kar pišem, pa le odgovarjam sam in si ne dam pripisovati nekih »zloglasnih« katekizmov na podlagi enega svojega odstavka, še manj pa na podlagi člankov, ki so jih napisali drugi... S takšno metodo lahko krogarki osmešimo.

Vojmiru Tavčarju in levičarskim piscem Pahor očita, da niso povedali, da se je Orvelov opis družbe uresničil v deželah »realnega socializma«. Tavčarju zaradi tega očita slepomišljenje. Kaj bi moral Tavčar napisati, da ne bi slepomišlil? To »da« je leta 1948 tudi slovenski svet skoraj v celoti spadal v območje do mozga nadzorovanega človeka. To hkrati pomeni, da je segala Orvelova Okeanija od Sahalina do Tržaškega zaliva. Dvomim, da je Vojmir Tavčar eden izmed tistih novinarjev, ki bi se bal izreči kritiko stalinizma. Dvomim pa tudi, da bi lahko napisal tako odločen stavek, ne da bi pomislil na zgo-

dovino in tudi na to, da se je omenjeni del Okeanije Stalinu uprl. Res je, da so številni borci padali pod fašističnimi in nacističnimi krogami s Stalinovim imenom na ustih. In vendar so padali za pravično stvar, ki nikakor nima zveze z zloglasnimi čistkami itd. Morda bom sedaj postal kar pravi stalinist — vključno z brki (brade Stalin ni imel).

Govoru Mirana Košute na lanski Prešernovi proslavi Pahor očita konfuznost, ker ne podpre ideje »vseslovenskega parlamenta«. Pahor pravi, da Košuta vidi v ideji »vseslovenskega parlamenta« zahtevo po politični združitvi in odpovedi subjektivnemu svetovnonazorskemu profilu v imenu narodnosti. Nato Pahor na dolgo razlaga, kaj naj bi bil parlament, Košuti pa še očita, da ničesar ni razumel, saj duhovni parlament ne bi bil neka politična združitev.

Resnici na ljubo ne razberemo, da bi Košuta označil idejo vseslovenskega parlamenta kot neko politično združitev. Košuta pravi: »Adagio triste, ki ga kultura igra politika, potaja namreč v tej naši slovenski družbi simptome skleroze, nacionalne hipohondrije, ogroženosti, zatekanja k idejam vseslovenskega parlamenta, duhovnega sveta, zahtevo po politični združitvi a tout prix in odpoved subjektivnemu svetovnonazorskemu profilu v imenu narodnosti.« Košuta torej našteva neke problematične aspekte, ki jih v določeni situaciji potaja politika v območju kulture, med temi vidi tudi idejo o »vseslovenskem parlamentu«. Zahteva po politični združitvi je v naštevaniu med problemi, a se očitno ne nanaša na parlament. Kje pa je to idejo Košuta pobral? Pahor dobro ve, da je marsikateri pisec — tudi v Sloveniji — potarnal, zakaj se Slovenci v zamejstvu ne združijo. Združitev pomeni seveda odpoved in je nekaj drugega od enotnosti, ki jo pri nas zagovarjamo. Mislim, da Pahor ni dovolj natančno prebral Košutovega odstavka in mu je tako pripisal misli, ki jih Košuta ni izrekel. Je bila zanj Košutova »konfuznost« le preteza za ekskurz o »vseslovenskem parlamentu? Stvari pa je le treba brati tako, kot so zapisane, drugače pomevanje misli, kar ni najbolj korektno. Še huje pa je, da Pahor Košuti ironično »podtika«, da mu ne diši svoboda besede in da nima smisla zanjo. Kje pa je to Pahor pri Košuti prebral? Ga obtožuje samo zato, ker se Košuta ne opredeljuje za »vseslovenski parlament«? Ker se ne strinja s Pahorjem?

Klavdiju Palčiču Zaliv očita, da je v svojem govoru na manifestaciji ob 40-letnici osvoboditve v tržaškem Kulturnem domu kopiral »matične demagoške posege«, ko trdi, da bi nekateri radi »ponaredili zgodovino, postavili krunika in žrtev na isto raven, zamogli ljudem misli in razsodnosti.« Glede »zmot« narodnih izdajalcev Palčič pravi: »Ne gre za vprašanje čustva odpuscanja, gre za zgodovinsko razsodbo, ki je dozorela skozi trpljenje in smrt milijonov ljudi.« Zaliv pravi, da se je Palčič s temi priključil gonji proti Spomenki Hribar.

Palčič se je očitno dotaknil polemike okoli »sprave«. Pahor se z njim lahko ne strinja, vendar, zakaj Zaliv Palčiču odreka neko lastno misel, lastno mnenje o zadevi in ga imenuje za demagoga in »ponavljalca parol«? Morda v duhu sprave? Ne vidim duha sprave v popolni diskvalifikaciji tistih, ki mislijo drugače. Etiketa bi se Zaliv lahko izognil.

Nazadnje se Pahor loti še Marka Kravosa, ki ga je napadel v intervjuju v Naših razgledih. Najbolj je Pahorja razkačilo, da mu je Kravos očital, da je bil Zaliv izključno Pahorjevo glasilo, da je imel literaturo kot dekor in da je imel »drugačno mišljenje le za dokaz svoje širine, da je potem lahko z glasom gnal svoj prav naprej.« Kravos je zaradi tega zapustil Zaliv in z njim še mnogi drugi. Pa kaj mu Pahor odgovori: »Če Marko Kravos ni bil naklonjen pluralizmu, bi bil moral odstopiti dosti prej, kot je.« Tako je torej z vso zavedo; kdor ni s Pahorjem je proti pluralizmu, katerega svečenik je očitno prav Pahor. Drugače si takih trditve ne moremo razlagati. Naš članek želi biti tudi dokaz te širine in tega pluralizma...

ACE MERMOLJA

DOMA

IN V SVETU

DOBRU POZNANI

Košarka: sinoči v 4. kolu finalne skupine pokala prvakov

Dražen Petrović (49 točk) očaral tudi Madrid

Real Madrid — Cibona 91:108 (45:56)

REAL MADRID: Robinson 23, Del Coral 12, Romay 2, Townes 16, F. Martin 17, Corbalan 4, Rullan 3, I-turriaga 14, Carbonel, Hernandez.

CIBONA ZAGREB: M. Nakić 2, Bečić, Čutura 6, Pavličević 4, Petrović 49, Cvjetičanin 23, Vukičević 6, Ušić 9, Razić, Arapović 9.

SODNIKA: Zych (Poljska) in Van Reynene (Nizozemska). PM: Real 24:30; Cibona 13:18. ON: Real 24, Cibona 25. PON: Nakić (32), Townes (36), Petrović (40), F. Martin (40). GLEDALCEV: 5.000.

MADRID — Zagrebška Cibona (ali bolje Dražen Petrović) je včeraj poskrbela za velik podvig: v Madridu je v 4. kolu finalne skupine pokala prvakov premagala domači Real in tako napravila lep korak naprej po poti do uvrstitve v superfinale. Zopet je bil za zmago Zagrebčanov

odločilen fenomenalni Dražen Petrović, ki ni samo dosegel kar 49 točk, temveč je bil praktično neustavljiv za domače moštvo. Ko so ga namreč (sicer redkokdaj) Madridčani uspeli pokrivati, je Petrović podajal sigralcem take žoge, da je bil koš neizbežen. Skratka, tudi Madridčani so lahko spoznali velik talent tega košarkarja, ki skupno s Sabonisom gotovo sodi med najboljše v Evropi.

Sicer pa za sinočno zmago zagrebškega moštva gre pohvaliti vse košarkarje, ki so igrali skoraj brezhibno in izredno požrtvovalno.

V vrstah Reala pa je marsikdo odpovedal. Še najboljši je bil Robinson, ki je pred leti igral tudi pri tržaškem prvoligašu.

Simac — Limoges 83:77 (38:43)

SIMAC MILAN: Bargna 7, Boselli 8, D'Antoni 11, Bariviera, Premier

15, Meneghin 4, Gallinari, Schoene 14, Henderson 24, Blasi.

LIMOGES: Beugnot 10, Senegal 7, Ostrowski 18, Knight 24, Diè 6, Brosterhouse 2, Vestris 2, Davis 8, Popo, Hanquiez.

SODNIKA: Douvis (Grčija) in Tonev (Bolgarija). PM: Simac 18:26, Limoges 14:16. PON: Davis (37), Meneghin (38). GLEDALCEV: 4.000.

MILAN — Podcenjevanje bi se lahko Milančanom krepko maščevalo. Simac je namreč z dokajšnjo težavo premagal francosko moštvo Limogesa, ki je doslej v tej finalni skupini zbralo le borni dve točki.

Francozi so bili v prvem polčasu celo v vodstvu in le po zaslugi večje izkušenosti so Petersonovi varovanci ugnali goste.

Makabi — Žalgiris 88:86

LESTVICA: Žalgiris 8; Cibona 6; Real in Simac 4; Limoges, Makabi 2.

VČERAJ V JUGOSLOVANSKI LIGI Poraz Ljubljancanov

Smelt Olimpija — Jugoplastika 73:80 (41:37)

SMELT OLIMPIJA LJUBLJANA: Mičunović, Zdovec 9, Polanec 3, Subotić 22, Hauptman 17, Todorović 4, Tovornik 2, Djurišić, Kotnik 14, Kovčević 2.

LJUBLJANA — V anticipiranem srečanju 14. kola prve jugoslovanske lige so košarkarji Smelta Olimpije včeraj doma nerodno izgubili proti splitski Jugoplastiki.

Ljubljancani so v prvem polčasu še kar dobro igrali in tudi zasluženo vodili. V nadaljevanju pa so popustili in Splitski niso zamudili ugodne priložnosti. Po tem porazu postaja položaj ljubljanskega moštva na lestvici dokaj zaskrbljujoč.

RALLY PARIZ — DAKAR

Polemike v Franciji po tragični nesreči

PARIZ — Medtem ko francoski časopisi posvečajo tragični smrti ideatorja in organizatorja rallyja Pariz - Dakar Thierryja Sabina kar po več strani, se dirka nadaljuje.

Glede rezultatov naj omenimo, da so na dirki z motorji Italijani vedno zelo dobri in še zlasti Balestrieri, ki je trenutno na tretjem mestu skupne lestvice.

»Tragična smrt na helikopterju,« je sprožila v Franciji val polemik.

»Je sploh umestno prirejati tako nevarne dirke? Komu koristi ta rally?« To so le nekatera vprašanja francoskega časopisja, ki pa obenem povečuje figuro »velikega organizatorja«, ki je vse življenje posvetil tej dirki. Stalno je iskal novih pustolovščin, skušal dati prireditvi novega čara.

Pariz - Dakar pa je postal iz leta v leto zahtevnejši, tako za pilote kot za vozila. Nesreča pa je zato vse bolj v zasedi.

Smučarski tek v Bohinjski Bistrici

Po ostrem boju Švedska pred SZ

BOHINJSKA BISTRICA — S štafetnim tekom 4x100 km se je včeraj končal spored smučarskih tekov za SP v Bohinjski Bistrici. Po pričakovanju so zmagali Švedi, ki pa so nateleteli pri Sovjetih na izreden odpor. Predvsem oster boj se je bil med zadnjima tekačema, Švedom Svanom in Sovjetom Smirnovom, ki se je končal z zmago švedskega predstavnika v zadnjem km. Na zelo dobro četrto mesto se je uvrstila Italija.

Vrstni red štafete 4x100 km: 1. Švedska (Östlund, Mogren, Maybek, Svan) 1.49'08"4; 2. SZ (Batjuk, Devjatarov, Burlakov, Smirnov) 1'49'13"5; 3. Norveška 1.49'48"3; 4. Italija (Albarello, De Zolt, Runggaldier, Polvara) 1.50'20"7; 5. ČSSR 1.52'44"7; 10. Jugoslavija (Kršinar, Čarman, Klemenčič, Grajf) 1.56'53"6.

Ekipna lestvica za SP: Švedska 50; SZ 40; Norveška 30; Italija 22.

Tenis: masters turnir v New Yorku McEnroe izločen

NEW YORK — V osmini finala masters turnirja je prišlo do velikega presenečenja: John McEnroe, nosilec št. 2, je izgubil proti rojaku Bradu Gilbertu (št. 18) s 7:5, 4:6, 1:6. McEnroe, ki si je veliko na-dejal od tega turnirja, da bi »rešil« svojo letošnjo katastrofalno sezono, je tako izločen že v uvodnem delu te prireditve.

Za presenečenje pa je poskrbel tudi Američan Tim Mayotte (št. 10), ki je premagal Francoza Yannicka Noaha (št. 7) s 6:4, 6:4.

V švedskem dvoboju je Anders Jarryd odpravil Joakima Nyströma z 0:6, 6:1, 6:4, medtem ko je Čehoslovak Ivan Lendl potrdil, da je v odlični formi in odpravil svojega rojaka Tomasa Šmida s 6:1, 6:0.

ČETRTOFINALNI PARI: Gomez -

Kriek, Wilander - Becker; Jarryd - Gilbert; Lendl - Mayotte.

Antognoni bo igral

QUARRATA (Pistoia) — Giancarlo Antognoni je včeraj dokaj dobro igral v trening tekmi proti moštvu Quar-rate, ki nastopa v prvi kategoriji. Po srečanju je trener Fiorentine Agropoli izjavil, da bo Antognoni v nedeljo igral v prvenstvenem srečanju proti Milanu.

Guimaraes novi predsednik brazilske nogometne zveze

SAO PAULO — Otavio Pinto Guimaraes je novi predsednik brazilske nogometne zveze. Volitve so potekale ob hudih polemikah, kričanju in tudi pretepu, kar je bilo sicer značilno tudi za predvolilno kampanjo.

Smučanje: na včerajšnjem smuku za SP Slavje Gutensohnove (Av.)

PUY SAINT VINCENT (Francija) — 19-letna Avstrijka Katrin Gutensohn je osvojila včerajšnji smuk za SP pred Švicarko Brigitte Örtli in Kanadčanko Laurie Graham. Na zelo dobro peto mesto se je uvrstila Italijanka Michela Marzola.

Gutensohnova je prevzela prvo mesto na posebni lestvici smuka, medtem ko je Švicarka Maria Walliser, ki je bila včeraj le deveta, še naprej prva na skupni lestvici za SP, skupno z Eriko Hess.

VRSTNI RED SMUKA: 1. Gutensohn (Av.) 1'13"17; 2. Örtli (Švi.) 1'31"23; 3. Graham (Kan.) 1'31"42; 4. Eder (Av.) 1'32"04; 5. Marzola (It.) 1'32"56; 20. Delago (It.) minuta 33"93.

LESTVICA SMUKA: 1. Gutensohn (Av.) 88; 2. Walliser (Švi.) 80; 3.

Graham (Kan.) 75; 4. Gerg (ZRN) 40; 5. Kiehl (ZRN) in Savijarvi (Kan.) 36.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Walliser (Švi.) in Hess (Švi.) 152; 3. Schneider (Švi.) 110; 4. Kiehl (ZRN) in Gutensohn (Av.) 99. Jugoslovanka Mateja Svet je skupno s Čehoslovakinjo Čarvatovo s 36 točkami na 15. mestu.

Italijan Mair najhitrejši na treningu v Kitzbühlu

KITZBÜHEL (Avstrija) — Italijan Michael Mair je bil včeraj najhitrejši na treningu za današnji in jutrišnji smuk za SP v Kitzbühlu. Zelo dobro se je obnesel tudi Danilo Sbardelotto, ki je dosegel četrto najboljši čas.

(ne)športni močnik

Nogometaši in ministri se verjetno umivajo v blagoslovljeni vodi

Ste kdaj slišali, kako odgovarjajo fuzbalerji, trenerji in predsedniki klubov na vprašanja novinarjev?

Branilec brčne napadalca v glazenju, potem se oba pošteno ozmerjata. Novinar vpraša napadalca: »Kaj pa bi rekli o tej epizodi?«

»Nič hudega,« odgovori napadalec, »malce me je brcnil, a sva ostala velika prijatelja.« Potem odšepa na autobus in kolne prijatelja...

Trenerja so pravkar odstavili. Ekipa, ki jo je vodil, je igrala zadnjih deset tekem pasje. Igralci so se upirali in sabotirali. Sam je vidno obupan.

Novinar ga vpraša, kaj misli o vsej zadevi, trener pa: »Igrali smo dobro, vendar smo imeli smolo, ker se je desni branilec poškodoval. Igralci

so požrtvovalni in z njimi sem imel odlične odnose. Odhajam brez založi v srcu.«

Za vogalom se trener razjoče...

Predsednik je odstopil in želi prodati svoje delnice. Govori se, da ima same dolgove. Bivši sodelavci mu pošiljajo na dom odvetnike, glede prodaje ga stiskajo v prave klešče. Predsednik pa odgovori novinarjem: »Zgodilo se je nekaj pomembnega. Odstopil sem v zavesti, da je to dobro za klub. S svojimi bivšimi sodelavci ohranjam odlične odnose. Zadolženost? Novinarske floskule!«

Doma ga čaka poziv sodnika...

Ob vsem tem pa nekateri pravijo, da šport ni politika! Tako dvomnih stavkov ni zmoget niti pokojni Aldo Moro. Tako optimistične slike življenja in dogajanja nam ne ponujajo niti dan pred volitvami.

Zdi se, da se nogometaši in ministri vsako jutro umivajo v blago slovljeni vodi...

ACE MERMOLJA

Trener Mladosti Mattiussi optimistično razpoložen

V Doberdobo zaupajo mladim nogometašem

Ko smo se pred začetkom prvenstva 3. amaterske lige pogovarjali s trenerjem doberdobske Mladosti Mattiussijem, je bil le-ta optimistično razpoložen, čeprav je bilo v ekipi veliko število mladih igralcev. To razpoloženje pa trenerja ni opustilo tudi po nedeljskem visokem porazu proti moštvu San Lorenza.

»Nasprotnik je bil premočan za naše moštvo. Poleg tega je treba upoštevati, da je od osemnajstih razpoložljivih igralcev kar dvanajst mladih. Nekateri imajo za sabo že nekaj izkušenj, glavnina pa si jih komaj nabira.«

Nekateri so se že izkazali. Eden od le-teh je osemnajstletni vratar Zanier, ki je že lani igral v članski ekipi. Pravi novinec pa je Damijan Jarc, ki mu je trener zaupal vlogo prostega branilca in je z njegovimi nastopi povsem zadovoljen. Na sredini igrišča je mladi Fulvijo Devetak.

Mladi vratar Zanier

Velika novost pa je šestnajstletni (krilo - napadalec) Argentin, ki zelo dobro obeta.

»Seveda,« meni trener Mattiussi, »od teh igralcev ni mogoče pričako-

vati preveč, saj jim primanjkuje izkušenosti.«

Mladi namreč igrajo spremenljivo, vendar je z njimi trener zadovoljen zaradi resnega pristopa do dela na treningih. Mattiussi tudi meni, da je približno šest - sedem dokaj obetajočih nogometašev, ki bodo kaj kmalu tvorili ogrodje doberdobskega moštva. Nedvomno je zaupanje mladim pravilna izbira za bodoče delo. Navijači bodo seveda morali nekoliko počakati glede rezultatov. Prav kmalu pa bodo tudi oni prišli na svoj račun.

Glede tega prvenstva naj omenimo, da bo Mladost igrala kar osem (od skupno 13) srečanj na domačem igrišču in bo zato imela tudi možnost, da osvoji kaj precej točk. Priznati pa je treba, da je konkurenca v tej ligi zelo ostra.

To je bilo jasno tudi na nedeljskem srečanju, ko so Doberdobci z 0:4 izgubili s San Lorenzom. (Marko Jarc)

Odbojka: v moški C-2 ligi

Val izgubil

NPT — Val 3:1 (15:7, 15:8, 13:15, 15:10)

VAL: Petejan, Juren, Plesničar, Černic, Lavrenčič, Allesch, Faganel, Mervic.

V zaostali tekmi C-2 lige je sinoči štandreski Val izgubil proti moštvu Nuova Pallavolo Trieste. Naši odbojkarji so bili domačinom povsem enakovredni, usodno pa jim je bilo veliko število zgrešenih servisov (kar 20). (Zip)

ODBOJKA: italijanski pokal

Meblo najprej doma

Naša združena odbojarska ekipa Mebla bo prvo srečanje šestnajsune finala proti Nervesi igrala v Nabrežini v sredo, 29. 1. ob 20. uri, povratno tekmo pa v gosteh v četrtek, 6. februarja ob 20.30.

Mazza demantira

VIDEM — Predsednik nogometnega društva Udinese Mazza je demantiral vest, češ da naj bi ponudil 23 milijard lir za najem delnice drugoligaša Lazio.

Košarka: pregled ob izteku prvega dela promocijske lige na Tržaškem

SLOVENSKA MOŠTVA DOSLEJ IGRALA PODREJENO VLOGO

Za nami je prvi del promocijskega prvenstva, v katerem so se doslej bolj ali manj uresničile napovedi in predvidevanja, ki so jih trenerji in drugi opazovalci izrazili pred začetkom lige. Slika je vsekakor še nepopolna, ker morajo do nadaljevanja tekem nadoknaditi še dve srečanja, in sicer Bor Radenska - Santos ter Lavoratori del Porto - Stella Azzurra Fruttetna. Navedeni tekmi pa v vsakem primeru ne bosta spremenili vrednosti na skupni razvrstitvi, razen v primeru zmage Fruttetne, ki bi se povzpela sama na četrto mesto in bi s tega položaja začasno izločila Kontovel Electronic Shop in miljski Inter. Prekinitev prvenstva bo trajala do 1. februarja, se pravi še slabih 15 dni, v katerih imajo udeleženci še čas za ustrezno pripravo na povratni krog.

Po mnenju samih izvajalcev in opazovalcev naj bi letošnja liga izgubila na kakovosti v primerjavi z lanskim izvedbo. Vsi so z dokajšnjim zanimanjem in s precejšnjim zadovoljstvom sprejeli uvedbo »play-off« si-

stema, vendar je slišati veliko pri- tožb na račun samega nivoja prikazane igre, ki je po splošnem mnenju na precej nižji kvalitetni ravni. Glavni vzrok naj bi bila radikalna pomladitev moštvenih sestav v večini nastopajočih klubov, saj je letošnje prvenstvo neke vrse prelomnica med bivšim in bodočim.

Na prvem mestu je trdno zasidrana tržaška Alabarda, ki že drugo leto

zapored odločno juriša na napredovanje. Ekipa se je od lani le rahlo spremenila, predvaja pa zelo učinkovito igro, tako v obrambi kot v napadu, igro ki temelji na moštveni uigranosti in sodelovanju med igralci, ne pa na trenutnem razpoloženju posameznikov. Pravo presenečenje letošnje lige pa je vsekakor tržaški Libertas, ki se je dokaj nepričakovano uvrstil na drugo mesto in edini do-

Domovi košarkarji jutri pred težko nalogo

Jutri bodo Gojkovičevi varovanci ponovno pred izredno težko nalogo, saj bodo igrali na domačih tleh proti proučršenemu moštvu POM iz Tržica.

Tržičani so v prvih sedmih kolih le enkrat klonili nasprotniku in to s samo točko razlike. Ekipo sestavlja mladi igralci, ki predvaja izredno dinamično igro, saj je njihovo najboljše orožje hitri protinapad in ostra obramba. Domovcem zato

ne bo lahko.

Naši bodo igrali v popolni postavi, toda kljub prednosti domačega igrišča, so igralci iz Tržica nesporni favoriti. Zmaga naših bi bil pravi podvig, menimo pa, da bi bil poraz z desetimi točkami razlike prav dober rezultat.

Srečanje bo na sporedu v Kulturnem domu v Gorici s pričetkom ob 20.30.

M. Čubej

slej premagal Alabardo. Košarkarji Libertasa so po starosti še vsi mladinci (letniki 66 in 67), prav zaradi tega poitka pa je vrednost njihove uvrstitve toliko večja. Ob Alabardi je Liberas po našem mnenju najresnejši kandidat za napredovanje.

Slovenska moštva so doslej odigrala nekoliko podrejeno vlogo. Od naših je le Kontovel Electronic Shop nekoliko upravičil predsezonsko pričakovanje, čeprav bi Kontovelovi košarkarji s kančkom več prizadevanja in truda lahko dosegli znatno višjo uvrstitev. Bor Radenska je v tem prvem delu lige preveč nihal v igri, to pa je razvidno že od samih izidov posameznih tekem in od ne preveč briljantne uvrstitve (vsekakor morajo borovci še nadoknaditi srečanje s Santosom). Podobne ugotovitve veljajo tudi za košarkarje Brega Adriatherm, ki so po slabem začetku zaigrali nekoliko bolje, v zadnjih nastopih pa spet popustili. O slovenskih moštvih v tem prvenstvu bomo vsekakor še izčrpnje in podrobneje pisali. (Cancia)

MLADINSKA ODBOJKA: na startu prvenstvo under 16

Tudi šest naših ekip (ena moška)

Odbojarska dejavnost na Tržaškem bo konec tega tedna s pričetkom prvenstvenih bojov v moški in ženski konkurenci under 16 (letnik 1970 in mlajši) ponovno zaživel, saj je v prvenstvu under 18 premoč Interja 1904 in združene ekipe Friul-export popolnoma zamrla vsakršno odmevnost.

V moški konkurenci under 16 se je letos vpisalo pet ekip, kar je precejšen napredek v primerjavi z lanskim letom, v katerem sta se za prvenstvo prijavili le slovenski šesterki Sloge in Bora. Bežen pregled seznama ekip nam takoj ponuja presečenje. Slogešev, nositelj naslova pokrajinskih prvakov, letos ni v konkurenci. Težave s telovadnico in dejstvo, da večina slogešev še sodi v mlajšo kategorijo under 14 (to prvenstvo bi moglo steči nekje marca meseca), so vodstvo društva prisilile, da se je odreklo igranju v tej starostni kategoriji. Bor pa je tudi letos ekipo vpisal in starta kot eden glavnih favoritov za končno zmago, čeprav vse kaže, da tudi CUS razpolaga z odlično ekipo, a najbrž ne gre podcenjevati niti šesterke NPT. Ostali ekipi v konkurenci sta Volley club in novoustanovljeno društvo La Marmotta, ki je prava neznanka.

Kar 14 šesterk pa se bo potegovalo za pokrajinski naslov v ženski konkurenci. Od teh je tudi pet slovenskih: dve ekipi je namreč vpisala Sloge, po eno Bor, Sokol in Kontovel. Le Breg torej nima svojega predstavnika. Nesporen favorit za končno zmago je Sloge A, ki je bila prvak tudi lani. Zanj igrarjodekleta iz članske postave Sloge, ki nastopa v C-2 ligi! Prvo mesto je torej verjetno že vnaprej oddano, boj pa se bo razvel za vrstni red

od drugega mesta navzdol. Skupina B, v kateri nastopajo poleg Sloge A še Inter 1904, CUS, Richeatori, Montasio, Sokol in Kontovel, je na pogled nekoliko močnejša od skupine A, v kateri so Bor, Sloge B, La Marmotta, OMA, Volley club, Ferroviario in Le Volpi. Sodeč po lanskih uvrstitvah (ne smemo pozabiti, da so zaradi novih pravil ekipe iste kot lani) v skupini B na papirju nekoliko bolj izstopata Bor in OMA. Tudi za to kategorijo pa velja presenečenje in sicer to, da med ekipami ni Virtusa, ki je bil lani pokrajinski podprvak.

Medtem se končujeta obe prvenstvi under 18. V ženski konkurenci je prišlo do zapleta, saj se Sokol ni predstavil na tekmi proti Le Volpi in bo zato verjetno srečanje izgubil, a s tem bo splahnelo tudi končno tretje mesto.

ODBOJKA: turnir v Sežani

Koprčanke pred borovkami

V nedeljo dopoldan je bil v Sežani drugi turnir mladih odbojkaric Koprca, Poreča, Bora, Brega in seveda Sežane. Šesterke so bile razdeljene v dve izločilni skupini: v prvi so bili Koper I, Breg in Sežana, v drugi Bor, Poreč in Koper II.

Po pričakovanju v prvi izločilni skupini ni imel Koper, ki je bil pred mesecem dni drugi na podobnem turnirju v Poreču, najprej s Sežano in potem z Bregom, težke naloge in je osvojil prvo mesto. Za drugo mesto so se pomerile domačinke in mlade zastopnice Brega. Brežanke so res odlično pričele in povsem zasluženo izbojevale niz, potem pa so bile sila netočne pri serviranju, tudi sama igra ni bila več zanesljiva in podobno kot v Poreču so Sežančanke zmagale z 2:1. Borovke, ki so zmagale na prvem turnirju v Poreču, so v drugi izločilni skupini najprej odpravile Po-

reč in potem še z večjo lahkoto drugo postavo Koprca.

Tekme za končni vrstni red so igrali na dva dobljena seta in ne na tri kot v Poreču. Mlade zastopnice Brega so premagale Koper II in s tem končale na mestu višje kot na prvem turnirju. Z zmago nad domačinkami je bil Poreč tretji. Koprčanke pa so se oddolžile Boru za sklepni poraz v Poreču in izbojevale končno zmago. Pri Tržačankah je bilo več kot očitno, da med počitnicami niso dosti trenirale, saj so bile nezanesljive v vseh elementih igre.

Za konec lahko rečemo, da je tudi drugi turnir v veliki sežanski telovadnici odlično uspel, le škoda, da je bila dvorana nekoliko hladna. Tretje merjenje bo 23. februarja v Kopru.

Na rednem občnem zboru jadranskega kluba Čupa

V ospredju mladinsko delovanje in društveni sedež

V prostorih osnovne šole Josip Jurčič v Devinu je jadranski klub Čupa v sredo imel svoj redni občni zbor, na katerem sta se za prvenstvo prijavili le slovenski šesterki Sloge in Bora. Bežen pregled seznama ekip nam takoj ponuja presečenje. Slogešev, nositelj naslova pokrajinskih prvakov, letos ni v konkurenci. Težave s telovadnico in dejstvo, da večina slogešev še sodi v mlajšo kategorijo under 14 (to prvenstvo bi moglo steči nekje marca meseca), so vodstvo društva prisilile, da se je odreklo igranju v tej starostni kategoriji. Bor pa je tudi letos ekipo vpisal in starta kot eden glavnih favoritov za končno zmago, čeprav vse kaže, da tudi CUS razpolaga z odlično ekipo, a najbrž ne gre podcenjevati niti šesterke NPT. Ostali ekipi v konkurenci sta Volley club in novoustanovljeno društvo La Marmotta, ki je prava neznanka.

Kar 14 šesterk pa se bo potegovalo za pokrajinski naslov v ženski konkurenci. Od teh je tudi pet slovenskih: dve ekipi je namreč vpisala Sloge, po eno Bor, Sokol in Kontovel. Le Breg torej nima svojega predstavnika. Nesporen favorit za končno zmago je Sloge A, ki je bila prvak tudi lani. Zanj igrarjodekleta iz članske postave Sloge, ki nastopa v C-2 ligi! Prvo mesto je torej verjetno že vnaprej oddano, boj pa se bo razvel za vrstni red

izrekel priznanje za dobro vodenje knjig. Po poročilu gospodarja Antoniča so odobrili proračun. Kot je bilo razvidno iz poročila, so za delovanje društva zelo pomembna denarna darila, s katerimi je Čupa povečala število plovil, potrebnih za tečaje in regate.

Podpredsednik Bruno Volpi je nato predlagal, naj bi člani s prosto-

voljnim delom in prispevki omogočili ureditev sedeža v Sesljskem zalivu. Po daljši razpravi so predlog sprejeli.

Občnega zbora jadranskega kluba Čupa so se udeležili tudi predstavniki občinske uprave Devin - Nabrežina, Zveze slovenskih športnih društev in pomorskega kluba Sirena. Odbornica za športno dejavnost

Marinka Terčon je zlasti poudarila potrebo po večjih stikih med vsemi domačimi društvi, priporočila je stike tudi s športnimi društvi pobratnih občin Buje in Ilirska Bistrica.

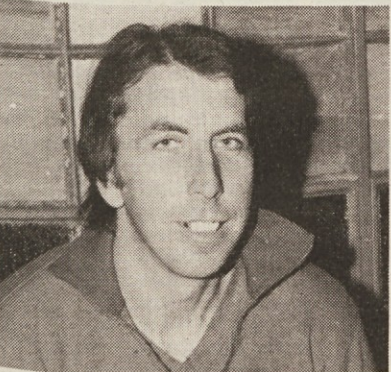
Predstavniki ZSSDI Jurij Kufersin je uvodoma poudaril, kako važno je v narodnem pogledu, če smo pri morju in na njem. Zveza je napovedala svojo pomoč pri reševanju organizacijskih vprašanj, usposobitvi tehniških kadrov, fiskalnem delovanju društva in z nasveti in uslugami, za kar se je zveza še posebej usposobila.

Po pozdravnih besedah predstavnika Sirene Livia Pertota so izvolili petčlansko častno razsodišče.

Občni zbor je ponudil odboru, katerega mandat bo trajal še eno leto (skupno dve), več koristnih predlogov, zlasti kar zadeva delo z mladimi.

danesh igra za vas

Edi Plesničar

Edi Plesničar (letnik 1945) spada v vrsto domačih odbojkarjev, ki so vezani na najsvetlejšo obdobje tega športa pri nas. Igrati je začel pri 14 letih in za Bor nastopal več kot 20 let. V slovitih ekipi, ki je igrala v B ligi je bil eden stebrov napada, kasneje pa je nastopal tudi v nižjih ligah. Z odbojko se sedaj bavi za razvedrilo ob priliki medvaških turnirjev Sloge. Lani je pripomogel k prvemu mestu Banov. V prostem času igra tudi tenis.

Prejšnji teden je Pavel Volk pravilno napovedal sedem izidov.

totocalcio			
Atalanta - Napoli	1	X	2
Avellino - Inter		X	2
Como - Verona	1	X	
Milan - Fiorentina	X		
Pisa - Juventus	2		
Roma - Bari	1		
Sampdoria - Udinese	1	X	
Torino - Lecce	1		
Arezzo - Perugia	1	X	
Bologna - Catania	1		
Sambenedettese - Genoa	1	X	2
Ancona - Modena	X		
Montebell. - P. Vercelli	1		

konjske dirke - konjske dirke

V prvi dirki se zanimiv dvoboj obeta med Beruatom (skupina X) in Desafiossom (skupina 1). V skupini 2 ne gre prezreti Corte Supreme.

V drugi dirki gre najprej omeniti hitrega Bizzarda (skupina 2). Najresnejši tekmeč bi moral biti Druzar (skupina 1). Iz te skupine je nevaren tudi Calabash.

V tretji dirki naj bi bil favorit Condè Or (skupina 2), za drugo mesto prideta v poštev Duluti (skupina 1) in Laberio (skupina X).

V četrti dirki je več konj z možnostjo za zmago, vendar bi se odločili za Cavrata (skupina 1). V skupini X omenimo Cirmola in Quantiz Bi, v skupini 2 Barberigo.

Težka je napoved za 5. dirko: v skupini X bi se odločili za Great Pretenseja, v skupini 2 za Concho, v skupini 1 pa za Cavallera Erranteja.

V zadnji dirki ima največ možnosti Saturnina (skupina 1), v skupini X ni slab French Speed, v skupini 2 pa izstopa Coupin.

DIRKA TRIS

Dirka tris bo ta teden v Neaplju, kjer bo startalo 17 konj, od katerih je največji favorit Dradango (št. 13), za drugo mesto omenimo Warden Keya (št. 11) in za tretje Romana Bannera (št. 4). Za sistemiste: Maxi Pap (št. 6), North Valiant (št. 7) in Benny's Life (št. 15).

totip			
1. — prvi		1	X
drugi		X	2
2. — prvi		2	
drugi		1	
3. — prvi		2	
drugi		X	1
4. — prvi		1	
drugi		X	2
5. — prvi		2	1
drugi		X	1
6. — prvi		1	
drugi		X	2

obvestila

SK DEVIN
sporoča, da bo v nedeljo, 19. t. m., odhod avtobusa za smučarski izlet v Trbiž: iz Praprota ob 6.15, Nabrežine ob 6.25, Sesljana ob 6.35, Devina ob 6.45 in Štivanja ob 6.50.

KK BOR
obvešča, da bo sestanek odbora kluba danes, 17. januarja, ob 20. uri na stadionu 1. maj.

ŠD POLET
sklicuje v ponedeljek, 27. t. m., REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red obsega poročila in volitve novega odbora.

Vabilo SPDT za Himalajo

Po uspelem lanskoletnem trekingu »Himalaji, ki je zaobjemala krožno pot pod Anapurnami, je marsikdo izrazil željo, da bi tudi letos SPDT tak treking ponovilo. Predlog je padel o popotovanju pod Everestom, pač do baznega tabora, od koder se vse svetovne ekspedicije odpravljajo na vrh sveta.

Tekmovalci SPDT, ki so se pred kratkim udeležili tekmovanja za »Karavanskega medveda« na Koroškem v organizaciji SPD Celovec. Od leve proti desni Pavel Fachin, Valentina Fachin, Jasmin Rudež, Peter Rudež in Miran Guštin

iz planinskega sveta

Treking naj bi bil v jesenskem času, trajal naj bi približno mesec dni. Jasno je, da bo SPDT treking organiziral le če bi bilo dovolj zanimanja zanj. Do sedaj je že nekaj interesentov. Zadostuje torej, da se zbere skupina desetih - petnajstih planincev, pa je pobuda vsekakor uresničljiva.

Kogar pobuda o trekingu pod Everestom zanima, naj se zgloši pri odbornikih društva (Aleksander Sirk, Lojze Abram, Vojko Slavec itd.) ali pa ob torkih od 20.00 do 21.00 na društvenih sejah (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad.).

Izlet SPDT na Brestovec
SPDT prireja v nedeljo, 19. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Brestovec na goriškem Krasu (v Italiji). Zbirališče je ob 9.00 pred tržaško sodno palačo (Foro Ulpiano), ob 9.30 na križišču v Štivanu, ali pa ob 10.15 v Devetakih. Hoje bo za kake tri ure, izlet bo ob vsakem vremenu, vodi pa ga odbornik SPDT Franc Armani. Izlet je primeren za vse, posebno za družine.

Predavateljska sezona SPDT
Predavateljska sezona SPDT se bo nadaljevala v četrtek, 23. t. m., ko bo pri našem planinskem društvu gost znani tržaški planinec in pisec planinskih vodičev Ettore Tommasi. Slednji je v tržaških italijanskih, pa tudi slovenskih krogih zelo znan. V zadnjem obdobju urejuje in na novo na-

deluje steze in poti po tržaškem Krasu, tiste poti, ki so pač opisane v vodniku Carla Chersija »Itinerari del Carso Triestino«.

Predavanje bo ob 20.00 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Fran-

čiška 20/2. nad.), govor pa bo o Karnijskih Alpah. Tommasi bo svoje besede popestril z barvnimi diapozitivi. Spomniti se še moramo, da je Tommasi med drugim napisal vodič o vezni planinski poti »Alta via Carnica«, ki je že razprodan. In prav o tej poti bo govor na Tommasijevem predavanju.

PREDNAROČNINA

za

primorski dnevnik

ZA LETO 1986

Plačilo do 31. januarja

CELOLETNA . . . . . 90.000 lir (+ 500 lir kolka)

MESEČNA . . . . . 12.000 lir

Po 31. januarju bo celoletna naročnina znašala 140.000 lir + 500 lir kolka.

PLAČILA SPREJEMAJO:

Uprava v Trstu in Gorici

Raznašalci Primorskega dnevnika

Pošta: tekoči račun ZTT 13512348

Vsi slovenski denarni zavodi na Tržaškem in Goriškem

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir (prednaročnina do 31.1.1986 je 90.000 lir); v SFRJ številka 40.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 350.00, letno 3.500.00, za organizacije in podjetja mesečno 500.00, letno 5.000.00, letno nedeljski 1.200.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101 603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20% - IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix. 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

17. januarja 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Predsedniške volitve na Filipinih

Prvi žrtvi nasilja

MANILA — Visok predstavnik opozicije in šofer sta izgubila življenje v atentatu, prvem te vrste, odkar se je na Filipinih decembra pričela volilna kampanja za predsedniške volitve 7. februarja; dve osebi sta bili ranjeni. Vest je javnosti sporočila Corazon Aquino, voditeljica opozicije.

Med parlamentarno volilno kampanjo pred dvema letoma je v političnem nasilju izgubilo življenje 2.000 oseb.

● LONDON — Gallupov inštitut je na podlagi ankete za Daily Telegraph ugotovil, da je konservativna stranka skrajno neprivlačna, zlasti pa njena predsednica vlade Margaret Thatcher. Samo 31 odstotkov ugodno ocenjuje njeno delo, zavrača pa ga 64 odstotkov.

● BONN — Strmoglavlivo je ameriško bojno letalo F5-E Tiger; pilot se je rešil. V zadnjem letu je na območju Renna strmoglavlilo 5 letal NATO.

● WASHINGTON — Pred enim mesecem so v SZ splovili prvo veliko letalonosilko; takoj so postavili gredelj za drugo. Usposobili jo bodo do leta 1990. V SZ že imajo nekaj manjših letalonosilk za helikopterje in letala z navigacijskim vzletom.

Kaj največ uvažajo Jugoslovani

Avte in TV sprejemnike

BEOGRAD — Med stvarmi, ki jih Jugoslovani kupujejo v tujini, je največ avtomobilov in televizorjev. Na jugoslovanske ceste je lani iz uvoza prišlo blizu 70 tisoč tujih vozil. Jugoslovani pa so spremljali televizijski program na 50 tisoč uvoženih televizijskih sprejemnikih.

Zelo iskani so tudi različni glasbeni aparati tuje proizvodnje in bivanje v tujini marsikdo izkoristi tudi za njihov nakup. Cariniki so zabeležili, da so minulo leto v državo prinesli 55 tisoč glasbenih stolpov, radijskih aparatov, kasetofonov, gramofonov in magnetofonov. Tej skupini izdelkov se vse pogostje pridružujejo video kamere in video rekorderji, ki so jih Jugoslovani v preteklih dvanajstih mesecih prinesli iz tujine v domovino približno tisoč.

Med največjimi kupci tujega blaga so delavci zaposleni v tujini, vendar so tudi turistična, poslovna in zabavna potovanja priložnost za nakup tistega, kar je videti v tujih izložbah. Mejo je lani v obe smeri prestopilo več kot 40 milijonov Jugoslovancev.

Od gospodinjstskih aparatov jugoslovanski državljani nadalje na veliko kupujejo tuje hladilnike — približno 5.500 na leto, pralne stroje 4.500 in zamrzovalne skrinje 4.200.

Nasedla tovorna ladja

WASSEENAAR (Nizozemska) — Domačini si ogledujejo nasedlo tovorno ladjo, 15.000-tonsko Rio Grande, registrirano na Malti, ki jo je slabo morje potisnilo na plitvo obalo; posadko so rešili s helikopterjem (telefono AP)

Avtor ga je dal na dražbo

Licitacija za rokopolis

WASHINGTON — James Clavell, pisec uspešnic Shogun in Plemiški dvorec, je storil nekaj, kar se še ni zgodilo v zgodovini ameriške literature: založnike je povabil na dražbo svoje najnovejše knjige, kot podlago za oceno knjige Vihar pa jim je dal samo nekaj kratkih izvlečkov.

Licitacija je bila v New Yorku, na njej pa je sodelovalo sedem najbolj znanih ameriških založnikov. Izklicna cena je znašala 3 milijone dolarjev, kar je za ZDA spet nekaj povsem nenavadnega.

Pravico do objave knjige na ameriškem tržišču si je za pet milijonov dolarjev zagotovilo založniško podjetje William Morrow and Avon Books. Nekateri založniki in literarni kritiki pravijo, da kaj takšnega, kar počenja Clavell, nima več nobene zveze z literaturo in da takšno početje že meji na blaznost. Nihče od založnikov sploh ni imel možnosti, da bi prebral novo Clavellovo delo, ki je še vedno v rokopisu in se bo pojavilo na tržišču šele prihodnje jesen. Tudi noben kritik se o njem ni mogel izreči. Takšnemu ravnanju bi mi rekli: kupiti mačka v žaklju.

Toda založniki dobro vedo, da gre vse, kar napiše Clavell, dobro v promet. Njegov roman Shogun so na ameriškem trgu prodali v 7 milijonih izvodov. Knjiga je »obrnila« na desetine milijonov dolarjev. Clavell torej prinaša denar. Pet milijonov plačanih za rokopis je tudi v ZDA velik denar, toda založniki vedo, da ga bodo dobili nazaj s krepkim zaslužkom.

Tudi sama licitacija, nekakšen literarni cirkus, okoli katerega so se sredstva množičnega obveščanja na dolgo in široko razpisala, je prispievala svoj delež k uspešnosti Viharja še pred njegovim tiskanjem. O njegovi vsebini se je izvedelo samo to, da se zgodba dogaja na Bližnjem vzhodu, še največ pa v Iranu za časa njegovega zadnjega šaha.

Sam Clavell bo za knjigo dobil več kot tistih na licitaciji izplačanih 5 milijonov dolarjev. Njegovi zastopniki se že pogajajo z založniki izven ZDA, lepe denarce pa bo prejel od filmarjev, ki ga že oblegajo.

Primer Clavellove knjige je zares zanimiv, ni pa tipičen niti za ameriško literarno tržišče. Izjemno visok honorar za Vihar še ne pomeni, da gre za delo izjemno visoke kakovosti in da so vsi pisci v ZDA tako dobro plačani. Statistika je pokazala, da samo 7 do 10 odstotkov ameriških pisateljev lahko živi od sukanja peresa. Vsi ostali si morajo pomagati z dodatnim delom, denimo, s časnikiarstvom ali s kakšnim drugim poklicom.

Oblast preganja »zahodno« in »jugoslovansko glasbo«, toda...

Diskoteke na bolgarski način

SOFIJA — V Bolgariji je pričela veljati odredba št. 7, s katero so podrobno opredelili delovanje diskotek in diskoteknih klubov. Ker imajo diskoteke »socialno funkcijo«, njen prostor ne služi samo za zabavo, pač pa so »središča za širjenje aktualnih družbenopolitičnih in kulturnih tokov«. V njih se združujejo pripadniki mlade generacije med seboj in z drugimi generacijami. Diskoteke so po pisanju odredbe št. 7 »stičišče poklicnega in ljubiteljskega bolgarskega ustvarjanja«, »bogatiti pa morajo hkrati glasbeno in ritmično igralsko kulturo mladine«.

Po tem predpisu je v diskotekah možno predvajati samo bolgarsko estradno in zabavno glasbo in estradna dela »drugih socialističnih držav«, na uradnem indeksu pa so poleg sodobne in estradne jugoslovanske glasbe tudi zapadna, grška in romska glasba.

Najstrožje so posameznikom prepovedali, da bi v diskoteke prinašali na magnetofonske trakove posneta »dekadentna glasba«, tujo okusu bolgarske mladine. Razlogi so ideološkega značaja in v tem, da so se posamezni zasebniki s tem »obogatili brez dela«.

Uredbo št. 7 so sprejeli po večmesečnih posvetovanjih in pisanju v

sredstvih javnega obveščanja. Mnogi politiki in ideologi, zlasti pa komсомolski voditelji so zelo kritizirali vsebino sedaj v diskotekah predvajanih pesmi kakor tudi vzdušje, ki vlada v njih. Ti ljudje zatrjujejo, da vladajo tam primitivizem, idejni in estetski kič in pojavi, ki so »tuji socialističnemu načinu življenja«. V njih prevladuje, pravijo, tuja glasba, nedovoljen hrup in trušč in »nevsebinska programska enoličnost«. Tako je bilo zlasti med novoletnimi praznovanji mladih in še posebej v sofijski dvorani Univerziada.

Preganjanje vseh teh in drugih negativnih pojavov, »nezdružljivih s socialističnim razvojem sodobne Bolgarije«, mora biti skrb — in odgovornost — komсомolskih (mladinskih) organizacij, društva Muzika, občinskih komisij in za delo v diskotekah zadolženih svetovalcev. Na podlagi odredbe št. 7 je v diskotekah mogoče na neomejen način poskrbeti za pravilno »ideološko vzgojo in umetniško vzdušje«, tako da se bo manifestirala nacionalna vsebina.

Odredba, da je v diskotekah najstrožje prepovedano točiti alkoholne pijače in kaditi, je izzvala hude proteste gostinskih, trgovskih, turističnih in drugih organizacij, ki imajo v svo-

jem sestavu takšne lokale. V strahu, da se bo zaradi prepovedi točenje alkoholnih pijač zmanjšal promet, je velik del teh delovnih organizacij hitro spremenil diskoteke v dnevne in nočne bare, kavarne, slaščičarne in podobno. Bolgarsko združenje za turizem in počitek je povedalo, da bi po tem kriteriju samo 10 od njenih nekaj stotin diskotek lahko delovalo po navodilih odredbe št. 7. Podobno se je odločilo tudi ministrstvo za proizvodnjo in promet široke potrošnje, ki upravlja številne gostinske obrate. Po besedah tega ministrstva ni niti eden njihov lokal v številnih okrožjih mogel delovati kot diskoteka. Po sedmi odredbi pa morajo do konca tega meseca določiti število dvoran, ki bodo v njih imeli diskoteke ali disko klube.

V teku je pregledovanje vseh lokalov, ki delujejo kot diskoteke. Pregledujejo tudi tiste lokale, ki so od 1. januarja 1982. leta delovali kot diskoteke, ne glede na njihov današnji namen. Izračunali so, da bo po novem lahko poslovalo 450 diskotek ali disko klubov, povprečno po 15 v vsakem izmed 28 okrožij. Seveda se ob tem pojavlja vprašanje, če bodo s tem zadovoljili potrebe večmilijonske armade mladih oboževalcev diskotekne glasbe. Še posebej velja to za mala mesta in vasi, kjer nimajo nobenih drugih priložnosti za zabavo. Izražajo bojazen, da 450 diskotek ne bo zadoščevalo za izpolnjevanje želja mladih. Od tod predlogi občinam, naj mladinskim domovom oskrbijo potrebno opremo. Toda občine, ugotavljajo, nimajo denarja za takšne namene. Zato so jim naročili, naj za reševanje tega vprašanja uporabijo vse razpoložljive denarne rezerve.

Pritisk 140/90

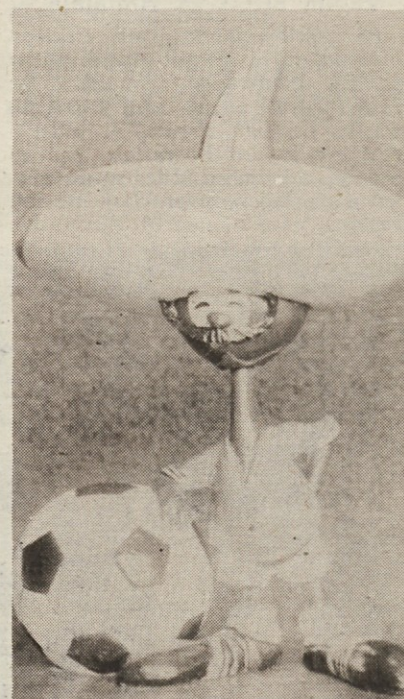
že nevaren za srčni infarkt so ugotovili znanstveniki ZDA

SARASOFT (Florida) — Visok krvni pritisk, eden izmed poglavitnih vzrokov za srčni infarkt in možgansko kap, muči 57 milijonov Amerikancev, v številu 2,7 milijona otrok. Novico je sporočilo združenje ZDA za boj proti infarktu. Ocena temelji na podatku iz leta 1983 in se nanaša tudi na 20 milijonov oseb, ki jih pri poprejšnji naštevanjih različnih skupin niso navajali.

Združenje za boj proti infarktu je poprej ocenjevalo za nevaren krvni pritisk nad 160/95 (zgornji in spodnji krvni pritisk), sedaj pa so mejo rizična znižali na 140/90. Statistike so namreč pokazale, da je pritisk 140/90 nevaren za predčasne smrti ali za obolenja, ki jih povzroča previsok krvni tlak.

Visok krvni pritisk je najčešče javlja med črnopoltnimi Amerikanci; ima ga 39 odstotkov. Združenje je izračunalo, da bo zdravljenje srčnih bolezni in bolezni ožilja letos stalo ZDA 78,6 milijarde dolarjev. Za to boleznijo letno umre dvakrat toliko ljudi kot za rakom in desetkrat več kot za prometne nesreče. Stanje pa se v zadnjem času nekoliko spreminja. Od 1972 do 1982. leta je odstotek umrlih za vsakovrstne na kardiovaskularna obolenja padel na 31, kljub temu pa je še vedno 63 milijonov Amerikancev, ki trpijo zaradi bolezni srca in ožilja.

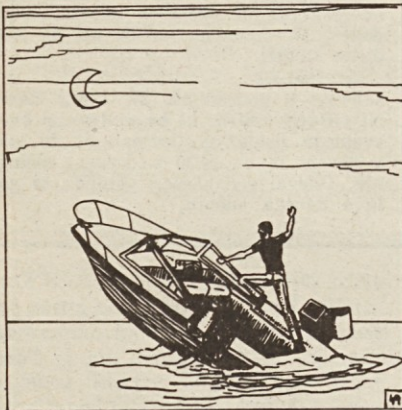
Maskota Pique

MEXICO — Takšenle bo Pique, maskota letošnjega svetovnega prvenstva v Mehiki (telefoto AP)

UKLETA LADJA

BESEDILO BLAŽ LUKAN
SLIKE VALTER VALENČIČ

49. Tudi ta se je kar sama od sebe odprla. Spet polna školjk. Mož je jezno brnil v zaboj, da se je čoln zatresel, prazne in suhe školjke v skrinji pa so komaj slišno zašklepetale. Besno je vrgel v morje še drug zaboj. A tudi ta se ni potopil, temveč je izzivalno obstal na gladini tik ob čolnu. Moški ni razumel, kaj vse to pomeni, dogodek si je razložil s tem, da se je nekdo poigra z njim in se mu zdaj od nekod sladko smeje. Razjarjen je hotel pognati motorje, v tistem trenutku pa je zaslišal kloktanje vode.

50. Nenadoma je začela čoln napolnjevati voda. Začel je zgubljati tla pod nogami. Kričal je z rokami, se oprijemal za rob čolna ter mrzlično iskal rešilni pas, ki pa ga ni našel. Moral je skočiti v vodo. Zaplaval je od čolna, od katerega so se na gladini videli samo še vrtinci. Ves se je tresel v hladni nočni vodi in tudi luna se mu je zazdelala kot nebesno telo, ki sije mrzlo in ostro svetlobo na zemljo. Tedaj pa je v daljavi zagledal luč. Zakričal je, kolikor so mu dala pljuča. Bila je ribiška baraka z močno obločnico.

51. Ribiči so ga potegnili na ladjo, ga posušili in ga ogreli z žganjem iz prostorne kjantarice. Mož je slišal okrog sebe glasove ribičev, za katere je lahko uganil, da pomenijo vprašanja, toda do njegove zavesti ni prišlo nič določenega. Otopelo je gledal predse in ni spregovoril niti besedice. Ribiči so ga kmalu pustili pri miru in mu pokazali ležišče v kapitanovi kabini. Legel je, pred očmi pa so mu spet švigale podobe. Zagledal se je, kako tiči v veliki školjki, ves premrzlen. Zagledal se je, kako ga črni galeb kljuva v nos, da ga je v snu stresla mrtvaška zona. In zagledal se je, kako mu veter slači majico, jo razprostre v veliko jedro ter ga nese na jug. Tako je za nekaj časa zaspal.